

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

PLA ESTRATÈGIC DE LA 3a MISSIÓ

El coneixement al servei de la societat

Esborrany Maig 2009

ÍNDEX

A. Introducció

B. Visió i missió de la universitat en el territori

1. Territori i universitat, dos realitats que conflueixen

2. La missió de la URV amb el seu territori

C. Situació actual

D. Estratègia i prioritats

1. El model d'estratègia territorial de la URV

2. Línies estratègiques

3. Eixos, prioritats i objectius

4. Accions estratègiques

Annex 1: Anàlisi de debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats
(DAFO)

Annex 2: Estudi comparatiu d'activitats de tercera missió

A: Introducció

El Pla estratègic de la Tercera Missió respon a la voluntat planificadora de la Universitat Rovira i Virgili, integrant-se en el conjunt conformat pel Pla estratègic de Recerca, pel Pla Estratègic de Docència, per l'elaboració paral·lela del Pla Estratègic de Internacionalització, i confluent tots ells en la vertebració del document Horitzó 2017.

Durant el més de setembre de 2006, els vicerektorats implicats en qüestions relatives a la Tercera Missió, -Relacions Externes, Comunitat Universitària, Transferència i Innovació, i Direcció del Campus de les Terres de l'Ebre- conjuntament amb la Vicegerència i el cap del Gabinet del Rector, iniciaren un seguit de reunions amb agents implicats en la visió territorial de la universitat i les relacions d'aquesta amb la societat, recollint així l'expertesa de la reflexió teòrica ja iniciada i els resultats i orientacions del treball que es venia desenvolupant. Fruit d'aquestes reunions va sorgir la proposta de plantejar al Claustre de 14 de novembre de 2007 la constitució d'una Comissió per a l'elaboració del Pla Estratègic de la Tercera Missió. Comissió conformada per:

Dr. Francesc Xavier Grau – Rector (President)
Dr. Santiago J. Castellà - Vicerector Relacions Externes
Dr. Josep Pallarès – Vicerector de Transferència i Innovació
Dra. Maria Bargalló – Vicerectora Estudiants i C. Universitària
Dra. Azael Fabregat – Delegat del Rector Terres de l'Ebre
Gerent o persona en qui delegui (Sra. Sílvia Sancho, vicegerent)
Dr. Agustí Segarra – Coordinador Pla Estratègic del Camp
Dr. Josep Antón Ferré – Director General de la FURV
Dr. Jordi Gavaldà – Secretari del Consell Social
Sra. Josepa Garreta – Responsable tècnica projecte Campus Extens (GR)
Sra. Marina Casals – Coordinadora de la Unitat d'Internacionalització (GTR)
Sr. David Basora – Cap del Gabinet del Rector
Sr. Joan Fuster - Tècnic del Centre de Cooperació al Desenvolupament – URV Solidària
Sra. Maria Cinta Olivé – Cap del SGEU.
Sra. Lourdes Jané – Directora del CTTI (FURV)
Sr. Sergi de Lamo – Director de l'OTRC.

Estudiant a proposta del Consell d'Estudiants de la URV

La Comissió es reuní diverses ocasions presentant l'avanç dels seus treballs en el Claustre de novembre de 2008, recollint el conjunt de documents de treball relatius a aquestes qüestions, i consultant la diversitat d'agents implicats de la Universitat i de les institucions territorials.

Durant el primer semestre del 2009 inicià els treballs de redacció, configurant el present document en el que en primer lloc, i sota el títol, Visió i Missió de la Universitat en el Territori, analitza la configuració de la universitat com a motor del desenvolupament i creixement de les oportunitats territorials, i l'especial relació de la nostra universitat amb el seu territori per a les característiques pròpies tant del mandat que va assolir amb el seu naixement, com de la natura

territorialment dispersa dels seus campus, així com per a la vocació regional permanentment manifestada pel conjunt de la comunitat universitària.

En un segon apartat es fa una diagnosi de la situació actual a on s'analitzen els diferents programes i actuacions posats en marxa al voltant de la tercera missió, veient la definició, orientació i les diverses implicacions dels mateixos. Idees totes elles complementades amb un estudi DAFO construït de forma participativa per la Comissió redactora i els agents implicats en tercera missió de la URV en el que es defineixen les Febleses i les Fortaleses internes i les Amenaces i Oportunitats del context extern; així com amb un estudi comparatiu de diversos entorns regionals i universitaris –de les Illes Balears, la Universitat Politècnica de Valencia, la demarcació de Limburg, el conjunt del sistema universitari andalús, i el sistema britànic-.

Finalment, la proposta estratègica per a la tercera missió a la Rovira i Virgili, que resta configurada per a un conjunt de principis d'actuació que construeixen el model d'estratègia territorial de la URV, i per a sis grans línies estratègiques que concentren en els programes i actuacions de la tercera missió la responsabilitat de la interrelació de la universitat amb el seu territori, tot cercant una relació sòlida amb els agents territorials que generi interaccions eficients i de benefici mutu, des d'una visió integrada del conjunt de la tercera missió.

Definits estratègicament els grans àmbits d'activitat, ordenats al voltant de sis eixos - Extensió cultural (1), Social, de voluntariat i de cooperació al desenvolupament (2), Internacionalització territorial (3), Socioeconòmic i de governança regional (4), Transferència de coneixement i de tecnologia (5), i Organització i els recursos (6)-, cadascun d'ells bé definit per la prioritat que comporta, els objectius que pretén assolir, les accions associades que es fan o estan programades, i les accions estratègiques que ajudaran a assolir els objectius desitjats.

B: Visió i missió de la universitat en el territori

1. Territori i universitat, dos realitats que conflueixen

1.1. Desenvolupament territorial en la societat del coneixement

Iniciat el Segle XXI i instal·lats en ple procés d'allò que hom anomena la construcció d'una "societat del coneixement" la transformació i el progrés social estan afectats per les dinàmiques induïdes per la globalització, l'economia basada en el coneixement, el canvi tecnològic, el desenvolupament de la societat del benestar i la sostenibilitat mediambiental.

I cal assenyalar que l'impacte dels canvis que s'estan produint amb aquests processos es concentra especialment a nivell regional –sovint descrit com a territorial-, en permanent interacció amb el context global; i és conseqüentment a aquest nivell d'enfocament on s'orienten totes les polítiques i accions amb la finalitat de generar progrés i benestar.

El territori, l'àmbit regional o subregional esdevé així avui com l'expressió de l'espacialització del poder, com l'enclavament físic i simbòlic d'un conjunt de relacions de cooperació i conflicte identificables. Pren forma conceptual i real el territori en tant que esdeveniment històric, social i econòmic, mes enllà fins i tot del seu grau d'institucionalització política. De fet, tota relació social té un enclavament territorial i és finalment expressable en formes de territorialitat. Avui el territori, en aquesta dinàmica global/local esdevé doncs l'escenari concret de relacions socials diverses i complexes, no només com un pur marc espacial sinó com un àmbit real de poder, o potser millor, d'interacció cooperativa i/o conflictual entre actors diversos i heterogenis.

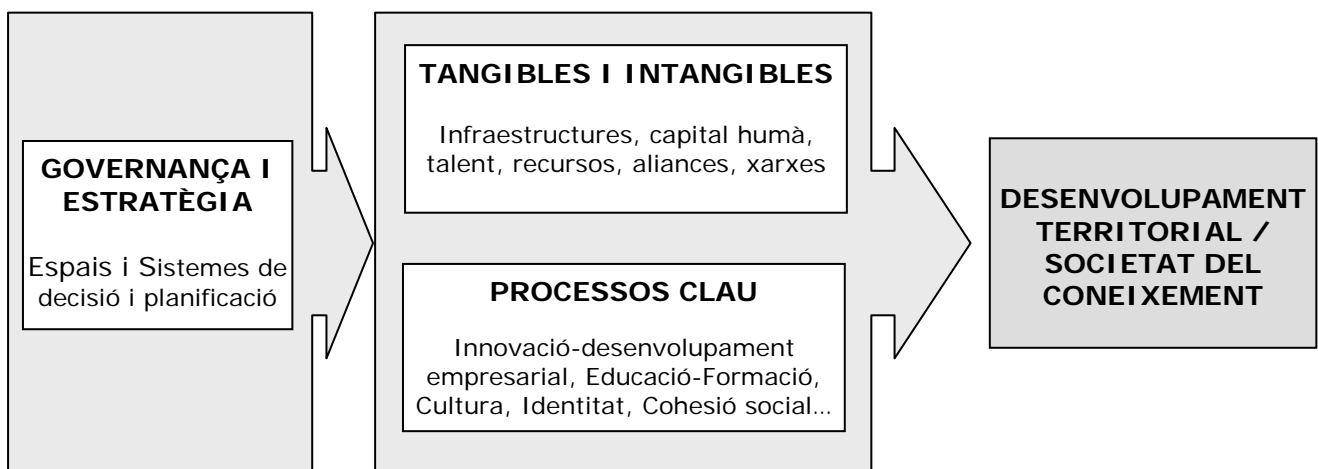
D'aquesta manera, en un mateix espai territorial –regional- trobem la concurrència de moltes i diverses territorialitats –veïnals, locals, regionals, nacionals, estatals, mediterrànies, europees i globals- que configuren finalment múltiples lleialtats ciutadanes potencialment concurrents i compatibles. El territori-regió esdevé així el catalitzador de la percepció de l'existència d'un espai funcional real que vertebrava realitats econòmiques, productives, socials, ciutadanes i polítiques molt diverses però confluents, que el representen amb avantatges competitius en el marc d'una economia global i en el mapa de les noves geografies de la producció.

En definitiva, estem assistint al naixement d'un nou concepte de territori, allunyat progressivament del factor d'enclavament espacial, al mateix temps i de forma paral·lela a l'emergència de les tendències mundialitzadores en forma de globalització econòmica i productiva. La relació local/global que ens permet afirmar que avui, quan parlem de territori ja no parlem simplement del suport espacial a les activitats productives, o com un mer espai de poder polític delimitat, sinó, i sobretot, com el conjunt de relacions entre agents diversos i elements econòmics, socials, culturals, polítics i institucionals que, amb un origen concret i una regulació difusa, interactuant en l'articulació de processos determinats: Districtes industrials, sistemes de producció locals, conurbacions productives, regions del coneixement o diferents expressions per parlar de processos de desenvolupament endogen o de formes més flexibles d'acumulació i ordenació de factors productius en els processos de creixement i canvi estructural.

Així ho ha entès perfectament la Unió Europea, quan revisa la seva política estratègica i potencia el nivell territorial com actor central de l'actuació i el desenvolupament socioeconòmic; i quan està reorientant les polítiques de cohesió en evidenciar-se que, malgrat l'existència durant anys dels fons de cohesió, la distància tecnològica i la capacitat d'innovació entre territoris/regions de la UE no sols no disminueix si no que sovint es va fent més gran.

I així ho practiquen els països més desenvolupats de les diferents parts del planeta (Finlàndia, Canadà, Austràlia) que especialitzen les seves regions estratègicament i les doten de nous sistemes i capacitats estratègiques per anticipar-se al futur d'un món canviant i global; i així ho estan fent de forma creixent tots aquells altres països, regions i territoris que volen incrementar significativament el seu grau de desenvolupament i el seu posicionament competitiu en el planeta.

Les respostes dels territoris que estan generant progrés i benestar sostenible i que afronten els reptes actuals adequadament és coneguda, està documentada, hi ha evidències palpables dels seus resultats on es destaca també la conclusió que no es tracta solament de posar més recursos, sinó especialment de prioritats adients, visió, voluntat i lideratge: d'enfocament estratègic a resultats a partir d'un elements claus, com es visualitza en el següent esquema:

Veiem ara, descrits sintèticament, alguns dels aspectes clau que han caracteritzat aquells territoris que estan aconseguint un nivell de major desenvolupament i més gran capacitat de transformació cap a la construcció d'una societat del coneixement, seguint els indicadors de l'esquema anterior.

GOVERNANÇA

- Impulsen una governança territorial intel·ligent (basada en anàlisis i prospectives rigoroses), participativa i propera als ciutadans, que fomenta compromisos que van més enllà dels cicles polítics o institucionals, rebutjant la pervivència d'interessos no orientats a l'obtenció del bé comú públic, al temps que hi incorpora la sostenibilitat com element transversal d'acció.
- Planifiquen la seva estratègia cooperativament (municipis, universitats, administració territorial, empreses/sectors, agents socioculturals, etc.) alhora que es doten d'espais flexibles de consens i institucionalitzen estructures àgils d'actuació territorial que desenvolupin la seva acció a partir dels principis, valors i objectius compartits.

RECURSOS TANGIBLES I INTANGIBLES

- Inverteixen en infraestructures que faciliten el flux de persones, béns i informació.
- Estableixen un entramat d'aliances intra i inter territorials i globals que generen valor als agents socioeconòmics.
- Creen xarxes formals i informals, multi i inter disciplinars, de bescanvi d'idees i coneixements utilitzant les noves tecnologies.
- Generen "marca" i practiquen accions de màrqueting territorial fomentant la seva presència activa en llocs de decisió.
- Capta en el mercat global els recursos i el talent necessaris per al seu desenvolupament; al temps que mapeitza el conjunt de complicitats que genera fora del territori

CIÈNCIA-TECNOLOGIA-EMPRESA EN LA INNOVACIÓ I EL DESENVOLPAMENT EMPRESARIAL

- Impulsen la recerca a les universitats sobre àmbits del coneixement que interessin al territori (humanístics, salut, social...)
- Construeixen un sistema d'innovació territorial per potenciar la competitivitat dels sectors econòmics existents i d'altres sectors emergents, orientant especialment la seva acció a les PIMES i a noves empreses basades en el coneixement, potenciant l'emprenedoria en tots els segments educatius i formatius.
- Implanten, amb participació dels agents socioeconòmics i del coneixement, plans integrals i serveis facilitadors per donar suport a la creació i desenvolupament de les empreses

EDUCACIÓ, FORMACIÓ I EMPLEABILITAT

- Posen l'educació com primera prioritat (inversió i millora permanent del procés ensenyament-aprenentatge i de la gestió), fomentant la seva incardinació amb altres polítiques socials i de benestar, i incidint decisivament en l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

- Integren estratègicament i de forma operativa els sistemes educatius i formatius (primària, secundària, universitat, formació permanent, formació en el lloc de treball) per generar un capital humà qualificat (orientat a les potencialitats i necessitats d'empleabilitat del territori) amb les habilitats i coneixements adients a la vegada que formen les persones amb esperit crític i capacitat de transformació.

CULTURA I SOCIETAT

- Potencien la cultura multidimensionalment: com a element de cohesió territorial; com a factor definidor de la qualitat de vida dels seus ciutadans, com a factor d'atracció i fomenten la relació entre cultura, creixement econòmic i ocupació.
- Valoritzen socioeconòmicament els seus trets històrics, paisatgístics, lingüístics, culturals, gastronòmics, etc.: la seva identitat, generadora de valor afegit i de capital-marca.

Un nou enfocament que comporta la evolució i la transformació de les estructures i formes d'actuació dels agents implicats. Assenyalem algunes de les implicacions més significatives que aquestes línies d'actuació comporten:

- 1) Els agents que incideixen en el territori s'han d'acostumar a treballar plegats, respectant (i per tant primer coneixent, repensant i planificant) la missió pròpia de cadascú, però al temps alineant-se en l'estratègia territorial conjunta com a referent principal. (una visió compartida).
- 2) El territori ha d'anar guanyant poder de decisió, de planificació, d'obtenció i de repartiment de recursos.
- 3) La incardinació ciutats-territori és essencial. Les ciutats esdevenen actors claus, tenen un paper molt significatiu en les accions descrites, esdevenen nodes imprescindibles que han d'apostar pel territori.
- 4) Es requereixen agents i institucions fortes en el territori, amb professionals preparats, i crear espais i noves estructures territorials de coordinació, anàlisi, planificació i actuació.

Però en tot aquest esquema, l'element més nuclear i característic en tots els processos és el coneixement. El que és més rellevant és que la majoria de les accions estan basades, necessiten o incideixen en el coneixement. Això implica que la capacitat d'un territori de progressar i generar benestar depèn de manera determinant de la seva capacitat d'incorporar el coneixement als seus sistemes principals: polític, sociocultural, econòmic, i científic-tecnològic.

Com a conseqüència, els territoris (i els seus agents socioeconòmics) cerquen en els agents del coneixement, les universitats principalment, el motor del canvi i les respostes per fer front a les seves necessitats. Aquesta cerca es tradueix en demandes explícites de serveis i complicitats, generant un interacció amb la universitat d'una intensitat i abast que fins ara mai s'havia produït.

Cal, per tant, abans d'analitzar la interacció territori-universitat (apartat 1.3) fer una reflexió sobre el paper actual de la universitat i el procés de transformació en què està immersa, quins rols està assumint, quins reptes té i què estan fent les universitats de referència per afrontar-los.

1.2. Els rols i els reptes de la universitat del segle XXI

Sembla útil recordar, que fins fa pocs anys, teníem unes poques universitats (i pocs professors consegüentment) que formaven a una elit nacional, generaven lliurament coneixement orientat al saber i tenien un paper dinamitzador social i cultural en els llocs on s'ubicaven. Exercien doncs una acció docent a una minoria, una recerca de la "ciència per la ciència" no orientada a les necessitats conjunturals de la societat i s'implicaven escassament amb el territori.

En els darrers 25-30 anys, un curt període quan s'aplica a institucions, el panorama universitari ha canviat radicalment, propiciat majoritàriament pels mateixos processos que han incidit sobre els canvis en els dinàmiques de desenvolupament territorial descrites anteriorment, les quals han comportat noves demandes a les universitats i respostes adaptatives d'aquestes com esquematitza la figura següent

Activitat	Noves demandes a la universitat
Docència	Incorporació d'un % elevat d'estudiant Estratègia adaptativa de noves titulacions Capacitació per a l'empleabilitat Formació permanent
Recerca	Recerca de valor sociocionòmic Activitats de desenvolupament i innovació tec
Servei a comunitat	Assessoria, assistència tècnica Foment empenredoria i creació d'empreses Dinamització socioeconòmica, networking Enfortiment valor cultural i de referent social Participació en la governança territorial, ...
Govern	Rendiment de comptes Processos de qualitat de les activitats Augment de la internacionalització...

PERFILS ADAPTATIUS:

Proactivitat:
Universitat empenredora

Agents diversos:
Universitat dels observadors

Diversificació d'activitats:
Universitat multitasca

Capacitat d'acció:
Universitat que respon

Actualment tenim articulad un sistema d'educació superior amb moltes i relativament noves universitats (i altres institucions que també formen a nivell superior) on s'incorporen entre el 25% i el 35% de la població jove (37-38% a Finlàndia, Estats Units o Japó), majoritàriament del territori, i que són vistes també com un agent necessari per la formació permanent.

La recerca, en la que també han aparegut amb força nous actors (centres de recerca, multinacionals, etc.), utilitza ara recursos molt significatius, és altament competitiva i està orientada per plans i programes (europeus, estatals i nacionals) que emfatitzen la seva aplicabilitat a les necessitats socials i econòmiques més immediates. Una recerca que genera un creixement exponencial del coneixement global existent en totes les branques del saber i que, un cop socialitzat mitjançant les publicacions científiques, és a la vegada emprat pels agents d'innovació (empreses, centres tecnològics, parcs científics i tecnològics) per generar nous o renovats processos, productes i serveis de valor.

En paral·lel, les universitats, que ara abasten un ampli marc geogràfic en un procés de descentralització del coneixement sense precedents històrics, van incrementant els seus efectes sobre l'entorn on s'ubiquen de manera multidimensional, incidint en tots els aspectes de la societat:

1. En l'àmbit demogràfic, té efectes positius sobre la dimensió, l'estructura, la mobilitat i la internacionalització de la població.
2. En l'àmbit econòmic millora la renda local i regional, l'estructura productiva, el mercat de treball i la seva mobilitat.
3. En l'àmbit tecnològic contribueix a la difusió més àmplia de l'estat de la tecnologia i de la ciència, generant externalitats de coneixement que potencien la innovació empresarial i fomentant la creació d'empreses de base tecnològica que revitalitzen els sectors existents i en fomenten de nous.
4. En l'àmbit urbanístic, té efecte sobre la revalorització dels espais urbans i rurals, així com també sobre l'habitatge i l'activitat comercial.
5. En l'àmbit cultural activa l'oferta i la demanda de productes i serveis culturals, i en especial sobre el clima cultural de la regió.
6. En l'àmbit educatiu, té efectes positius sobre la qualitat i la taxa d'activitat atès que la proximitat dels centres redueix el cost de l'educació superior per a l'estudiant i conseqüentment incrementa la demanda d'estudis superiors.
7. En l'àmbit social millora la qualitat de vida i la influència dels estudiants, la influència sobre la imatge de la regió i la identitat regional, alhora que la universitat pot esdevenir una plataforma ideal per projectar cap a la societat les idees de sostenibilitat.
8. En l'àmbit de la governança esdevé com un actor dinàmic impulsor del processos de planificació territorial, i un agent generador de coneixement qualificat per a l'acció política.

Tots aquests elements que configuren la vinculació de la universitat envers el seu territori més immediat constitueixen el que s'ha anomenat la tercera missió de les universitats o missió regional, la qual apareix abastament referenciada arreu i és objecte fins i tot de finançament específic i de capacitat de captació de recursos extraordinaris per el seu desenvolupament..

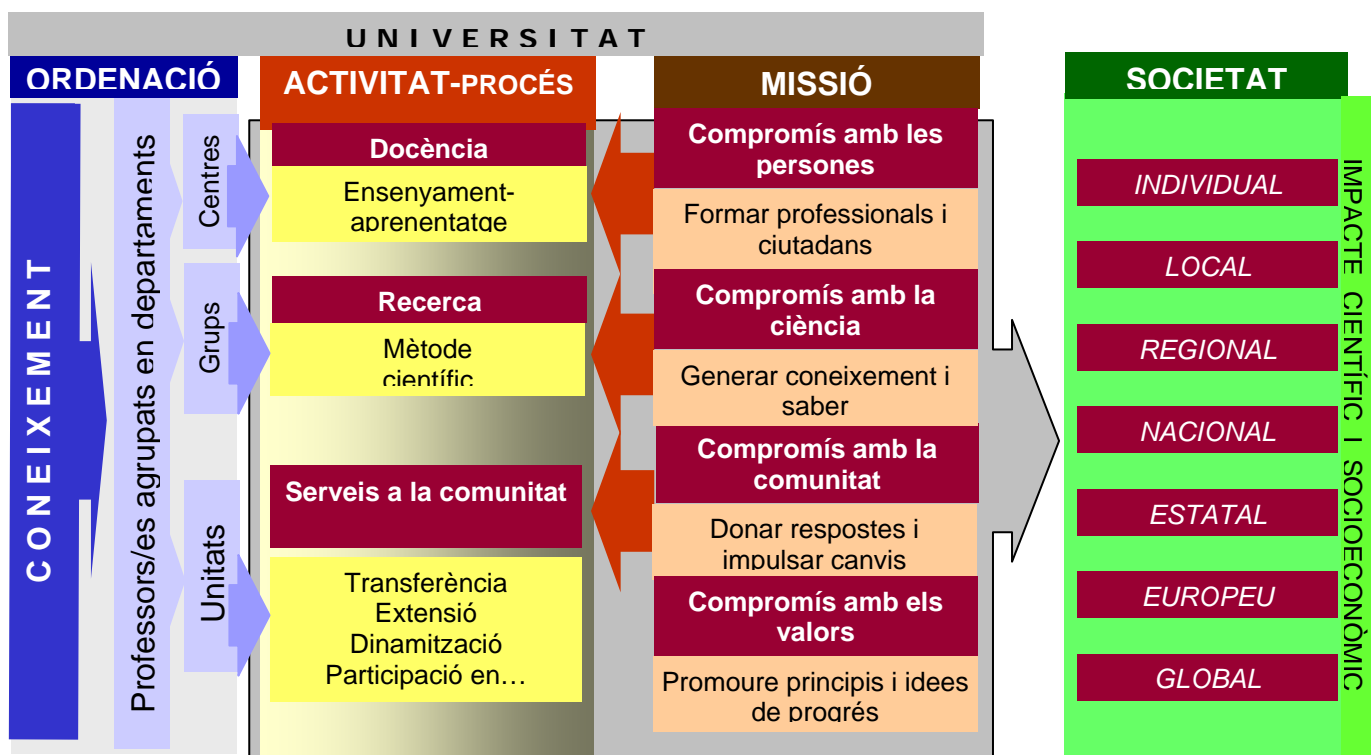
Canvis en la missió i activitats de les universitats

SOBRE LA MISSIÓ

- Malgrat que tothom parla d'una nova raó ser de la universitat, la tercera missió, els compromisos bàsics que aquesta té no han variat, (veure figura). El que ha variat

substancialment és el que se'n espera d'ells i qui ha al darrere, i la incorporació al mateixos d'un valor afegit en la interrelació amb el territori.

- Així, el compromís amb les persones s'ha ampliat amb la formació permanent i els aprenentatges incorporen habilitats i capacitats i no sols coneixements.
- El compromís amb la ciència no ha canviat tampoc, el que ha passat és que al coneixement generat a través de la recerca se l'hi busca ara una aplicabilitat socioeconòmica a més, com havia estat fins ara, de servir de base per construir, a través de la comprensió del perquè, el saber, que porta a entendre el significat de les coses.
- El compromís amb la comunitat s'ha reforçat significativament. Com s'ha anat comentant les demandes són diferents i la tipologia de respostes ho ha de ser.
- El compromís amb els valors, ser un referent per la societat, segueix sent un element significatiu i inherent a la raó de ser.

SOBRE L'ORDENACIÓ I LES ACTIVITATS

- Les universitats segueixen ordenant-se primàriament en departaments de coneixements, per disciplines científiques i aquests s'agreguen en Centres per realitzar activitats docents (en els països anglosaxons ho fan directament els departaments), en Grups de recerca per realitzar activitats d'R+D+i i en Unitats diverses, on s'hi inclouen també, departaments, centres i grups, per donar serveis a la comunitat.
- Els serveis a la comunitat augmenten molt significativament, es diversifiquen, hi ha molta demanda desagregada (ex, transferència de coneixement a PIMES) i que no es pot programar (fet que xoca amb la poca flexibilitat a la universitat). La majoria de la demanda prové del territori.
- També, l'extensió universitària, s'ha ampliat significativament esdevenint un agent generador d'activitat cultural en el sentit més ampli del terme, i ofertant activitats complementàries per

a la formació integral dels estudiants, el desenvolupament professional dels seus membres i les interaccions amb la societat i el territori.

- S'incrementen significativament les activitats vinculades a docència i recerca que estan sota condicions de mercat (formació continuada, transferència de coneixement, empreses de base tecnològica,...)-

SOBRE LA SOCIETAT

- Les activitats noves que s'incorporen tenen com a objecte el territori (individus, ciutats, subregió/regió) en un percentatge molt elevat
- A més d'impacte científic, ara es persegueix (es demanda) impacte tecnològic, impacte social i impacte econòmic.
- La societat està fent desplaçar la universitat del concepte "al servei de" al de "universitat útil per".
- L'acció esdevé ara "glocal": local i global alhora, dues dimensions que lluny de ser excloents, són dues cares de la mateixa moneda, estan impulsades per les mateixes forces motrius i s'alimenten i retroalimenten mútuament. Amb això també desapareix la idea que implicar-se en el territori implica renunciar a fer aportacions globals.

2. La missió de la URV amb el seu territori

Tant el marc normatiu universitari general, configurat per la Llei Orgànica d'Universitats i la Llei d'Universitats de Catalunya, com el propi de la nostra Universitat concretat en la seva Llei de creació i el seu Estatut, estableixen amb claredat la missió territorial de la Universitat Rovira i Virgili. És important ressaltar la progressiva i clara incorporació a la legislació universitària general de la missió regional de les Universitats entesa com un nou àmbit d'activitat que, sumant-se a les tradicionals missions de docència i recerca, configura el que avui entenem per tercera missió de les universitats. És la Declaració del Consell Europeu de Lisboa de l'any 2000 la que marca el tret de sortida de aquesta nova concepció de les universitats com a institucions claus per al progrés de la societat i l'economia del coneixement; amb el precedent de la Conferència Mundial sobre Educació de la UNESCO al 1998 que ja havia afirmat el paper clau de la Universitat per a la creació d'una nova societat formada per persones cultes, motivades i integrades, que estimin la humanitat i es guiïn per la saviesa.

Així la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats (BOE, suplement núm. 2, 16/01/2002) modificada per la Llei orgànica 4/2007, de 12 d'abril (BOE, suplement núm. 15, 16/04/2007) ja en la seva Exposició de Motius fa múltiples referències a aquesta tercera missió, que cal assenyalar són incorporades pel la encara recent modificació de 2007, afirmant entre d'altres que "La nostra societat confia avui més que mai en les seves universitats per respondre a nous reptes, els derivats de la societat del coneixement en les albors d'aquest segle." Far pivotar el procés de transformació de les Universitats sobre aquesta nova missió regional tot afirmant que: "Si reconeixem que les universitats ocupen un paper central en el

desenvolupament cultural, econòmic i social d'un país, cal reforçar-ne la capacitat de lideratge i dotar les seves estructures de la màxima flexibilitat per respondre a estratègies diferenciades en el marc d'un escenari vertebrat." "(...)Aquests nous escenaris i desafiaments requereixen noves formes d'abordar-los i el sistema universitari espanyol és en el millor moment històric per respondre a un repte de transcendència enorme: articular la societat del coneixement al nostre país.". I reclamant entre els objectius de la nova normativa universitària l'aprofundiment de les relacions de les institucions d'ensenyament superior amb la societat, tot afirmant reiteradament idees com : "És una Llei de la societat per a la universitat, en la qual ambdues disposen dels mecanismes adequats per intensificar la col·laboració necessària i fructífera."

Ja en el text articulat, l'article primer quan s'estableix les funcions mitjançant les quals "la universitat realitza el servei públic de l'educació superior mitjançant la recerca, la docència i l'estudi.", afirma que:

"Article 1.2. Són funcions de la universitat al servei de la societat:

- a) La creació, el desenvolupament, la transmissió i la crítica de la ciència, de la tècnica i de la cultura.
- b) La preparació per a l'exercici d'activitats professionals que exigeixin l'aplicació de coneixements i mètodes científics i per a la creació artística.
- c) La difusió, la valorització i la transferència del coneixement al servei de la cultura, de la qualitat de la vida, i del desenvolupament econòmic.
- d) La difusió del coneixement i la cultura a través de l'extensió universitària i la formació al llarg de tota la vida. "

Incorporant els apartats c) i d) com expressió del que entenem com a Tercera Missió, però al temps integrant i amarant les missions més clàssiques de la universitat –la docència i la recerca- de la filosofia pròpia de l'anomenada tercera missió. Al mateix temps, i en coherència amb aquesta idea en l'article 39, per exemple afirma que:

"Article 39. La recerca i la transferència del coneixement.

1. La recerca científica és fonament essencial de la docència i una eina primordial per al desenvolupament social a través de la transferència dels seus resultats a la societat. Com a tal, constitueix una funció essencial de la universitat, que deriva del seu paper clau en la generació de coneixement i de la seva capacitat d'estimular i generar pensament crític, clau de qualsevol procés científic.

Es interessant assenyalar, en el terreny que ens movem, ressaltar la incorporació d'un article específicament dedicat a les activitats culturals de la Universitat en el que s'afirma que:

"Article 93. De la cultura universitària.

És responsabilitat de la universitat connectar l'universitari amb el sistema d'idees vives del seu temps. Amb aquesta finalitat, les universitats han d'arbitrar els mitjans necessaris per potenciar el seu compromís amb la reflexió intel·lectual, la creació i la difusió de la cultura. Específicament les universitats han de promoure l'acostament de les cultures humanística i científica i s'han d'esforçar per transmetre el coneixement a la societat mitjançant la divulgació de la ciència.

Anterior en el temps, i pendent de modificació, la Llei 1/2003, de 19 de febrer, d'universitats de Catalunya (*DOGC núm. 3826 - 20/02/2003*), fa també nombroses referències a l'espai de la tercera missió de la universitat, tant en el seu preàmbul quan afirma que:

“Les universitats catalanes es troben, en aquest principi de segle, davant de noves realitats, nous reptes i noves oportunitats. (...) D'altra banda, l'evolució ràpida de l'entorn econòmic i social demana una adaptació constant dels ensenyaments i dels mètodes operatius de les universitats a fi de permetre combinar de manera efectiva la creació i la transmissió de coneixements científics, tècnics i humanístics amb la preparació per a l'exercici professional i amb el foment del pensament crític, el pluralisme i els valors propis d'una societat democràtica.”

En el seu article 3, quan defineix els objectius fonamentals del sistema universitari de Catalunya, assenyala:

a) La creació, la transmissió i la difusió de la cultura i dels coneixements científics, humanístics, tècnics i professionals, i també la preparació per a l'exercici professional.

b) El foment del pensament crític i de la cultura de la llibertat, la solidaritat, la igualtat i el pluralisme, i la transmissió dels valors cívics i socials propis d'una societat democràtica.

c) L'enriquiment del patrimoni intel·lectual, cultural i científic de Catalunya, amb l'objectiu del progrés general, social i econòmic i el seu desenvolupament sostenible.

d) La incorporació de la llengua catalana a tots els àmbits del coneixement i la contribució al procés de normalització de l'ús científic, cultural i social del català.”

Tot i tractar-se d'una Llei de 2003, anterior a la Llei Orgànica, i realitzada en un moment en què la missió regional no estava encara plenament incorporada al discurs de les missions universitàries europees, cal fer esment que aquesta filosofia que ja recorre tot el text, i que trobarem també molt present en les lleis de creació de les universitats, es concreta de forma

prou nítida en algunes disposicions del text articulat, sent interessant una referència que figura a l'article 26 dedicat a la transferència de tecnologia i de coneixements; a l'article 24 referit als parcs científico-tecnològics, i les referències a l'extensió cultural en les missions universitàries.

El Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació (PNRI), signat el 21 d'octubre de 2008, ha esdevingut un instrument polític catalitzador de moltes de les tendències que estan en els fonaments de la tercera missió universitària, quan s'estableix com a la seva raó de ser que “a Catalunya:

- La recerca i la innovació han de ser **al capdavant de l'agenda** política, social i econòmica.
- Les empreses, l'administració i els serveis públics han d'incorporar la innovació com una pràctica sistemàtica.
- Cal enfortir el sistema científic.
- Cal articular la relació ciència/tecnologia – empresa/societat.
- La **governança** (qui fa què i com) en recerca i innovació ha de ser més eficient i eficaç.
- Cal esmerçar més recursos i esforços en recerca i innovació, tant en l'àmbit públic i com en el privat. “

Però es segurament el Llibre Blanc de la Universitat de Catalunya, resultat dels treballs de reflexió de l'associació Catalana d'Universitats Públiques, el que millor reflexa la visió contemporània d'*una Universitat compromesa amb la societat, els valors democràtics i la cultura catalana*, al temps que postula *una Universitat que sigui motor de desenvolupament, innovació i benestar*. Com assenyala en la seva visió de futur aquest important document: “*D'acord amb la seva tradició democràtica i il·lustrada, la Universitat s'ha de comprometre amb la societat que l'envolta, la fa possible i en justifica la raó de ser. De fet, aquest compromís social és part de la seva identitat. Avui dia, ningú dubta que l'ensenyament superior és un factor clau per al desenvolupament humà i la transformació social.*” I, més endavant, ressaltant que, “La Universitat de Catalunya pretén ser, en aquest context i sota les premisses que estableix la UE, un vertader motor de desenvolupament, innovació i benestar. En termes generals, a dia d'avui, les universitats catalanes estan preparades per participar com a principals agents generadors de coneixement, en la creació i consolidació de la societat i l'economia del coneixement., assenyalant com a estratègies a seguir:

- Promoure la transferència i la difusió de coneixements a través de la incorporació de graduats i doctors al teixit social, econòmic i laboral (**Estratègia 28**)

- Desenvolupar un model d'universitat pública basat en la tercera missió, que aporti un equilibri entre desenvolupament social i enfortiment econòmic (**Estratègia 29**)
- Fomentar i valorar la tercera missió entre el PDI (**Estratègia 30**)
- Impulsar una política d'innovació basada en l'entorn dels parcs científics i tecnològics (**Estratègia 31**)
- Incorporar la funció de la tercera missió per objectius al finançament universitari (**Estratègia 32**)

La Llei de Creació de la URV i l'Estatut de la URV deixen constància del compromís de la URV amb el progrés social i del seu entorn territorial.

La **Llei 36/1991**, de 30 de desembre, **de creació de la URV** diu que:

- La Universitat Rovira i Virgili ha d'integrar i ordenar els diversos ensenyaments universitaris que actualment s'imparteixen en les comarques meridionals i els de nova creació que han de servir de base per al desenvolupament d'una universitat nova amb personalitat pròpia.
- Els objectius que es persegueixen són, entre d'altres, la millora de l'organització territorial i de la qualitat i les potencialitats del servei públic de l'ensenyament superior per facilitar l'exercici del dret a l'educació i l'augment i la millor estructuració de l'oferta de places en el conjunt de Catalunya.

L'**Estatut de la URV** diu que la universitat orienta la seva raó de ser a:

- Facilitar l'accés del màxim nombre possible d'estudiants d'arreu a l'educació superior.
- Afavorir el pensament crític, la cultura de la llibertat i el pluralisme, i la transmissió dels valors propis d'una societat democràtica, oberta i solidària; en particular, el respecte als drets humans i al medi ambient, l'educació per la pau i la cooperació internacional, especialment amb els països empobrits.
- Assolir els nivells d'excel·lència més alts en els processos d'ensenyament i aprenentatge de nivell superior, amb la finalitat de proporcionar a les persones el màxim grau de capacitació al llarg de la vida, contribuint al seu desenvolupament com a ciutadans i com a professionals.
- Generar, transferir i socialitzar el coneixement amb la finalitat d'ajudar al progrés sostingut i sostenible de la societat.
- Assumir el paper de motor d'un desenvolupament humà, responsable i sostenible, sobretot en l'àmbit social, cultural i econòmic de les comarques

meridionals de Catalunya, mitjançant la recerca independent, la transmissió i l'aplicació del coneixement.

- Reivindicar la universalitat del coneixement, inherent a la Universitat, com a vehicle de comunicació i diàleg entre els pobles, tot fomentant la màxima internacionalització de les activitats universitàries.

Amb tot aquest paraigües legal, estratègic i conceptual és fàcil donar resposta a la qüestió de si és el progrés territorial una missió de la URV. Indiscutiblement podem afirmar que la nostra Universitat ha de “actuar com a motor” del seu el territori en àmbits propis de la tercera missió com són el desenvolupament de les persones com a ciutadans i bons professionals; la generació de coneixement; el facilitar l'exercici del dret a l'educació; la transferència i socialització del coneixement; la transmissió de valors; l'extensió cultural; la cooperació al desenvolupament; i el desenvolupament sostenible.

Així ho entén també el programa que recull el compromís de l'actual mandat rectoral i a on s'opta de forma contundent per una visió de la tercera missió allunyada de les concepcions economicistes que volen reduir-la a ser una font d'ingressos extraordinària per a la Universitat o un embolcall a la comercialització de serveis i transferència a la societat. El programa electoral afirma amb rotunditat que

“Proposem un enfocament de tercera missió amb un clar component social, lligat al caràcter de servei públic que defensem per a la institució universitària: l'activitat de la universitat, en tots els nivells, ha d'orientar-se a la millora de les condicions de vida, en el seu sentit més ampli, de la societat d'ara i de les generacions futures; en una universitat amb fort component territorial com la nostra, aquesta responsabilitat ha de començar, però no acabar, amb l'atenció a les necessitats econòmiques i socials del nostre entorn. Des d'aquest punt de vista, l'actuació en transferència de coneixement i tecnologia a la URV ha de cobrir des d'esforços de comercialització de les nostres capacitats, buscant el màxim aprofitament d'aquestes i la incorporació del nou coneixement a les empreses en pro de la millora de la seva competitivitat i la generació d'empreses de base tecnològica, incrementant l'activitat empresarial d'alt valor afegit al mateix temps que promovent l'esperit emprenedor a la nostra comunitat, fins al foment del desenvolupament cultural, amb la participació del coneixement generat a la URV, a través de la implicació dels membres de la comunitat

universitària en l'entramat de centres d'activitat cultural del nostre territori i, fins i tot, el treball social i l'acció solidària."

I en aquest sentit proposa més d'una vintena d'accions a desenvolupar progressivament, entre las que destaquem:

- Completar els projectes de parcs científics i tecnològics iniciats,
- Impuls a la creació dels centres tecnològics que han d'impulsar la transferència de coneixement i tecnologia a les empreses
- Promoure les empreses de base tecnològica originades a partir de l'activitat URV seguint l'impuls a l'emprenedoria, la creació de llocs de treball, especialment per a doctors, i la generació d'activitats econòmiques d'alt valor afegit pel territori.
- Tenir presència i participar en les iniciatives de coordinació d'actuacions d'agents socials i econòmics del territori
- En la mateixa direcció, però en sentit invers, promoure el reconeixement de les entitats amigues de la URV, sota l'impuls del Consell Social, i buscar la seva implicació en la definició d'objectius en matèria de relació universitat-societat.
- Desenvolupar la política de compensació a la universitat per les activitats de transferència que impliquin transacció econòmica mitjançant l'adaptació de la normativa d'aplicació de cànon.
- Promoure la vertebració d'una xarxa de Centres d'Estudis Culturals i Locals i reconèixer, mitjançant els corresponents convenis, la dedicació acadèmica del professorat URV que hi estigui implicat.
- Impulsar els consells assessors de centre o ensenyament com a instruments d'incardinació i relació directa dels centres amb la societat i els agents socioeconòmics més particularment implicats.
- Dinamitzar i fomentar les càtedres URV com a eina directa per a la relació universitat-societat, que permet potenciar la investigació, el desenvolupament i la innovació, així com treballar per diferents causes socials i culturals.
- Impulsar el Servei de Publicacions URV com a instrument de projecció immediata, en temps i àmbit d'influència, del coneixement desenvolupat a la URV, especialment a l'àmbit cultural.

- Mantenir una política lingüística coherent que palesi la plena normalitat de l'ús del català en tots els nivells de comunicació, com a llengua oficial del país i de la universitat.
- Potenciar l'Aula de Debat com a instrument d'impuls a la lliure confrontació d'idees, en un moment que la nostra societat necessita, particularment, obrir-se a noves maneres de pensar i fins i tot a nous valors.
- Potenciar l'Aula de Teatre, la d'Art, la de Cinema, la Coral i l'Orquestra URV com a instruments de projecció de les inquietuds culturals de la comunitat URV i d'impuls d'aquestes activitats en el nostre territori.
- Estendre les activitats de les Aules de la Gent Gran, tant territorialment, desenvolupant-ne en comarques en què no hi ha prou presència de la URV, com en intensitat, reconeixent la participació en aquesta activitat docent i de comunicació en el conjunt de dedicació acadèmica del professorat.
- Desenvolupar el Campus Extens, com a sistema per a facilitar la presència de la Universitat en totes les capitals comarcals i les principals ciutats, particularment del Baix Penedès i les Terres de l'Ebre, apropant així la URV als ciutadans i donant a aquests punts de contacte i interacció el caràcter d'antena del coneixement.
- Impulsar la Universitat d'Estiu de la URV com a espai de reflexió i debat fora del calendari acadèmic ordinari, divulgant el coneixement en el territori, obrint la Universitat al conjunt de la ciutadania, i servint com a eina estratègica per visibilitzar la recerca de qualitat.
- Vertebrar la participació de la URV en els diferents organismes públics en els quals té representació, des d'una reflexió estratègica sobre el paper que la nostra Universitat hi ha de tenir, atenent l'opinió dels àmbits acadèmics directament afectats, i cercant la coherència del conjunt de la nostra actuació amb la missió de dinamització del desenvolupament territorial.
- Contribuir activament a la consolidació de l'espai universitari català a través de la participació en associacions i entitats compartides, particularment l'Institut Joan Lluís Vives i l'Associació Catalana d'Universitats Públiques.

Tot aquest esforç que comparteixen les universitats, les administracions educatives i la societat mateixa ha estat fins ara extraordinari, i és per això que ara, conscients del camí recorregut, també som conscients que és necessària una nova ordenació de l'activitat universitària. Aquesta, d'una manera coherent i global, ha de sistematitzar i actualitzar els múltiples aspectes

acadèmics, de docència, de recerca i de gestió, que permetin a les universitats abordar, en el marc de la societat de la informació i el coneixement, els reptes derivats de la innovació en les formes de generació i transmissió del coneixement.

El Pla Estratègic ha de ser per tant congruent amb el paper del territori en la raó de ser de la URV: posar el coneixement al servei de la societat:

Coneixement al servei de la societat

**Compromís
amb les
persones**

**Compromís
amb l'entorn
local i global**

**Compromís
amb la ciència**

**Compromís
amb els valors**

C: Situació actual

Identificació de projectes de tercera missió a la URV

La URV té un fort compromís amb el territori, impulsant amb decisió la transferència de coneixement a la societat a través de dues grans línies: d'una banda, la destinada a transferir coneixement i tecnologia al sector econòmic i productiu i, d'una altra, la centrada en la transferència de coneixement cap a la societat en general.

- **Activitats d'extensió cultural:**

Aquestes activitats es promouen a través de les **Aules d'Extensió Universitària**, aquestes aules tenen la finalitat de contribuir a divulgar la cultura, la ciència, la tècnica, les arts i el coneixement com a bases del progrés social. Aquestes aules són: l'Aula d'Art, l'Aula de Cinema, l'Aula de Teatre, la Coral universitària, l'Orfeó URV, l'Orquestra de la URV, l'Aula de Debat, Senderisme URV, les Aules de la Gent Gran, la URV Ciutadana i la Universitat d'Estiu.

El Campus Extens - Antena del Coneixement és una xarxa de centres de la URV distribuïts per les poblacions del territori de les comarques tarragonines per apropar el coneixement a la societat mitjançant la difusió de la cultura, la ciència i la tecnologia.

EsportsURV és l'organització encarregada de fomentar la pràctica de l'activitat física a la URV

- **Acció social i voluntariat.**

El **Centre de Cooperació al Desenvolupament "URV Solidària"** és l'òrgan de la universitat encarregat de realitzar accions relacionades amb la cooperació per al desenvolupament vinculades a la formació o a la recerca: projectes, cursos, organització d'esdeveniments de sensibilització, etc. A més aquest Centre disposa d'una borsa de voluntaris.

L'Oficina del Voluntariat té com a objectius canalitzar les inquietuds dels universitaris que vulguin col·laborar en activitats de voluntariat, així com posar en contacte aquests voluntaris amb les associacions que treballen en l'atenció de diverses necessitats socials a les comarques de Tarragona.

- **Internacionalització.**

La URV disposarà en breu d'una estructura, el Centre Internacional (**I-CENTER**), que actuarà com a finestra única de l'estudiantat internacional de la URV en els àmbits de captació, acollida, mobilitat, informació i assistència (tràmits administratius, preinscripció i beques, etc.).

- **Vertebració Socioeconòmica.**

Amb l'objectiu d'apropar-nos als futurs estudiants i la societat en general la URV participa en fires i salons del territori, organitza xerrades informatives, conferències divulgatives i realitza activitats a la pròpia universitat com les Jornades de Portes Obertes, així com d'altres que consideri adients per facilitar la **transició des de l'ensenyament secundari**.

L'associació **d'Antics Alumnes i Amics** de la URV pretén mantenir els vincles amb els titulats i les persones i entitats del territori que es vulguin implicar amb els compromisos de la Universitat.

La URV junt amb la Diputació de Tarragona han creat l'Oficina: **Tarragona, regió del coneixement**, ens que té com a missió promoure la innovació i la competitivitat de les empreses ubicades al seu territori d'actuació.

La **Mesa Socioeconòmica del Camp de Tarragona**, coordinada per la URV i en la que participen les patronals, els sindicats i la cambra de comerç, ha elaborat el Pla Estratègic del Camp de Tarragona, en el qual es defineixen les actuacions centrals a realitzar per millorar el desenvolupament de les comarques més septentrionals del sud de Catalunya.

Així mateix, com a universitat, la URV disposa d'una **borsa de treball** adreçada a la inserció laboral dels seus estudiants. Aquest servei va més enllà de la gestió de l'oferta laboral de les empreses i organitza activitats de formació i orientació (presentacions d'empreses, fires, jornades, col·loquis, etc.) per facilitar l'arribada al món laboral dels professionals que la URV forma a les seves aules.

La **Botiga URV** té a la venda diferents articles, entre ells podem trobar: el vi, fruit del desenvolupament de la docència enològica, roba, música (Coral Universitària), papereria i objectes de regal.

- **Transferència del coneixement.**

La Fundació URV és l'entitat creada per la URV per promoure la relació entre la Universitat i la societat, amb la finalitat d'identificar i satisfer les necessitats de l'entorn socioeconòmic mitjançant la transferència de coneixements, la formació permanent i la innovació. Per desenvolupar aquestes activitats, la Fundació URV, disposa de dos centres:

- Centre de Transferència de Tecnologia i Innovació (**CTTI**)
- Centre de Formació Permanent

Els serveis oferts per aquests centres passen per: la transferència de tecnologia, innovació i coneixement a empreses i organitzacions i a la comunitat universitària, la gestió de la propietat intel·lectual i industrial, l'oferta de formació permanent, formació a mida, creació d'Empreses de Base Tecnològica (EBT) a través del trampolí tecnològic de la Universitat, la gestió de cessió d'espais fins a la gestió d'oferta científico-tecnològica.

Actualment, hi ha set empreses que desenvolupen la seva activitat en el marc de la URV.

La URV disposa de quatre parcs científics i tecnològics (PCT) sectorials que pretenen donar cobertura i resposta especialitzada als principals sectors productius de la demarcació, el PCT de Tarragona la seva activitat es centra en la Química i en la cultura, el TECNOPARC, és el parc tecnològic del camp a Reus, els seus àmbits d'investigació corresponen a la Nutrició i la Salut, PCT de la Indústria Enològica a Falset i el PCT del Turisme i Oci ubicat a Vila-Seca.

La **investigació** constitueix una funció essencial de la Universitat com a fonament de la docència i mitjà per al progrés de la societat. Per aquest motiu, la URV disposa d'un total de 15 d'estructures diferents que faciliten aquesta tasca. Aquestes estructures es divideixen en 5 **Instituts de Recerca** que tenen per objectiu organitzar, desenvolupar i avaluar els programes de recerca bàsica i aplicada. També col·laboren amb la resta de la Universitat i la societat proporcionant assessorament tècnic i impulsen l'actualització i renovació científica i pedagògica, així com la formació permanent, en 7 **Centres d'Innovació** i 3 **Centres de Recerca**, aquests centres comparteixen funcions amb els instituts, però es diferencien d'aquests en que poden ser creats per la Universitat o bé compartits amb altres universitats o entitats o simplement vinculats a la Universitat mitjançant un conveni.

Les **càtedres** són una eina que permet potenciar la investigació, el desenvolupament i la innovació, així com treballar per diferents causes socials i culturals. Fins ara a la URV n'hi ha sis, tres d'elles formalitzades amb empreses, dues amb la Unesco i una amb institucions.

Publicacions URV neix amb l'objectiu d'editar i distribuir, a través de diverses col·leccions, obres universitàries de caràcter institucional, docent, investigador i divulgatiu.

	Actuacions/Eixos	Extensió Cultural	Acció Social	Acció Internacional.	Vertebració Socioecon.	Transferència Coneixement
1	Aules d'extensió cultural					
2	Campus Extens: antenes del coneixement					
3	Aules de la Gent Gran					
4	Universitat d'Estiu					
5	Divulgació del coneixement científic					
6	URV Ciutadana					
7	Voluntariat i programes d'acció social					
8	URV Solidària					
9	Internacionalització regional					
10	Regió Euromediterrània					
11	Acollida i captació d'estudiants					
12	Amics i antics alumnes de la URV					
13	Plans Estratègics Territorials					
14	Transició ensenyament secundari					
15	Càtedres Universitat/Empresa					
16	Parcs Científics i Tecnològics					
17	Empreses de base tecnològica					
18	Formació al llarg de la vida					
19	Oficina Tarragona Regió del Coneixement					
20	Emprenedoria					
21	Propietat industrial i intel·lectual					
22	Vigilància tecnològica					
23	Gestió d'ajuts					
24	Contractes R+D+i d'assessorament i assistència tècnica per empreses					
25	Cessió d'ús d'espais					
26	Botiga de la URV					
27	Esports					
28	Orientació, dinamització i inserció laboral					
29	Servei de Recursos Científics i Tècnics					
29	Instituts de Recerca					
30	Publicacions URV					

PROJECTES PER EIX

	Actuacions/Eixos	Extensió Cultural	Acció Social	Acció Internacional.	Vertebració Socioecon.	Transferència Coneixement
1	Aules d'extensió cultural	7				
2	Campus Extens: antenes del coneixement	6				
3	Aules de la Gent Gran	16				
4	Universitat d'Estiu	1				
5	Divulgació del coneixement científic (Setmana Ciència, vídeos)	2				
6	URV Ciutadana		1			
7	Voluntariat i programes d'acció social		1			
8	URV Solidària		1			
9	Internacionalització regional			1		
10	Regió Euromediterrània			1		
11	Acollida i captació d'estudiants			1		
12	Amics i antics alumnes de la URV				1	
13	Plans Estratègics Territorials				1	
14	Transició ensenyament secundari				1	
15	Càtedres Universitat/Empresa			2	1	3
16	Parcs Científics i Tecnològics					4
17	Empreses de base tecnològica (EBT)					7
18	Formació al llarg de la vida					1
19	Oficina Tarragona Regió del Coneixement				1	
20	Emprenedoria					
21	Propietat industrial i intel·lectual (registres+sol.licituds+CECT)					27
22	Vigilància tecnològica					11
23	Gestió d'ajuts					17
24	Contractes R+D+i d'assessorament i assistència tècnica per empreses					236
25	Cessió d'ús d'espais					
26	Botiga de la URV				1	
27	Esports	1				
28	Orientació, dinamització i inserció laboral				CAE+27	
29	Servei de Recursos Científics i Tècnics					1
29	Instituts, Centres de Recerca i Centres d'Innovació					15
30	Publicacions URV					1

DEPENDÈNCIA ESTRUCTURAL

	Actuacions/Eixos	Extensió Cultural	Acció Social	Acció Internacional.	Vertebració Socioecon.	Transferència Coneixement
1	Aules d'extensió cultural	VRECU, SGEU				
2	Campus Extens: antenes del coneixement	VRE, GR				
3	Aules de la Gent Gran	VRECU, SGEU				
4	Universitat d'Estiu	VRE, SGEU				
5	Divulgació del coneixement científic	VRIRIS, SGR				
6	URV Ciutadana		VRECU, SGEU			
7	Voluntariat i programes d'acció social		VRECU, SGEU			
8	URV Solidària		VRE, CCD			
9	Internacionalització regional			GTR		
10	Regió Euromediterrània			VRPRI, GR		
11	Acollida i captació d'estudiants			VRPRI, EPD		
12	Amics i antics alumnes de la URV				VRE	
13	Plans Estratègics Territorials				GR	
14	Transició ensenyament secundari				VRECU, CAE	
15	Càtedres Universitat/Empresa					VRTI, FURV
16	Parcs Científics i Tecnològics					VRTI, FURV
17	Empreses de base tecnològica					VRTI, FURV
18	Formació al llarg de la vida					VRTI, FURV
19	Oficina Tarragona Regió del Coneixement				VRTI	
20	Emprenedoria					VRTI, FURV
21	Propietat industrial i intel·lectual					VRTI, FURV
22	Vigilància tecnològica					VRTI, FURV
23	Gestió d'ajuts					VRTI, FURV
24	Contractes R+D+i d'assessorament i assistència tècnica per empreses					VRTI, FURV
25	Cessió d'ús d'espais					VRTI, FURV
26	Botiga de la URV				VRECU, CAE	
27	Esports	VRECU, CAE				
28	Orientació, dinamització i inserció laboral				VRECU, CAE, FURV	
29	Servei de Recursos Científics i Tècnics					VGER
29	Instituts de Recerca					VRTI
30	Publicacions URV					VRECU

TOTAL (estructures/eix)	VRECU, VRE, VRIRIS, SGEU, GR, SGR	VRECU, VRE, SGEU, CCD	VRPRI, GR, GTR, EPD	VRE, VRECU, CAE, GR	VRTI, FURV
	Extensió Cultural	Acció Social	Acció Internacional.	Vertebració Socioecon.	Transferència Coneixement

D: Estratègia

1. Principis inspiradors del model d'estratègia territorial de la URV

La Universitat Rovira i Virgili desenvolupa l'estratègia de Tercera Missió prenent en consideració que:

1. La construcció d'una societat del coneixement es basa en disposar d'estructures generadores de coneixement, on la Universitat n'és el nucli essencial, i en el seu alt paper de transmissor a la societat que l'envolta.
2. El paper actual que prenen les universitats com a generadores i difusores de coneixement.
3. El paper que prenen les universitats en un sistema laboral on predomina la formació al llarg de la vida i on l'oferta formativa pren una dimensió més flexible i finalista.
4. El repte del conjunt d'Europa per reduir la distància entre el potencial de recerca i la capacitat innovadora de les empreses.
5. La necessitat d'articular una realitat territorial en xarxa on la complementarietat, la coordinació i l'especialització en funció de les capacitats i les habilitats de la formació determinen qui, com i on es duran a terme els processos de generació de coneixements.

I l'estratègia de Tercera Missió de la URV incorpora els següents principis:

1. *Principi de la cooperació públic-privada.*

Avui els territoris dinàmics destaquen per la seva capacitat per trobar aliances estratègiques entre els actors privats i les administracions. La cooperació amb les altres institucions i entitats afavorirà la solidesa i l'assoliment dels objectius de les actuacions de tercera missió.

2. *Principi de la subsidiarietat.*

La distribució de rols i de tasques és imprescindible en una estratègia de canvi basada en el conjunt de les parts del territori. La responsabilitat de les administracions i les institucions està en el fet de crear les condicions adients perquè els actors particulars materialitzin les seves aspiracions.

3. *Principi de la prioritització.*

L'acció política comporta prioritzar les actuacions en funció del volum de recursos a l'abast i abordar el conjunt d'una col·lectivitat és una tasca feixuga que corre el risc de caure en la dispersió i, per tant, cal fer un esforç per determinar les actuacions crítiques que és imprescindible que es duguin a terme i les que poden generar-se de manera induïda.

4. Principi de la heterogeneïtat.

La tercera missió incideix sobre realitats socials, territorials i culturals diferents. La diversitat de les deu comarques de la demarcació de Tarragona, lluny de ser un entrebanc, esdevé una riquesa que cal preservar i fomentar.

5. *Principi de la complementarietat.*

Les actuacions derivades del Pla Estratègic han de tenir present quins altres actors duen a terme actuacions amb el mateix objectiu i, per tant, intentar sumar voluntats.

6. *Principi de la confiança activa.*

Un element clau del Pla Estratègic consisteix a incrementar la capacitat cooperativa entre les administracions i les institucions implicades. I per cooperar és imprescindible gaudir d'un nivell mínim de confiança entre les parts implicades.

7. *Principi de densitat.*

En general, aquelles activitats que per la seva natura impliquin una presència física de la URV en el territori caldrà ordenar-les i prioritzar-les atenent, entre d'altres, al principi de densitat de població, així com a les peculiaritats pròpies de la població (membres de la comunitat universitària residents, estudiants de secundària, institucions locals de coneixement,...) que rebrà els serveis, cercant col·laboracions entre diferents municipis, estructures comarcals o intercomarcals allà on l'eficàcia de l'actuació ho faci recomanable. Aquest principi no va en detriment que certes actuacions no el prenguin en consideració atenent a d'altres principis.

2. Línies estratègiques

1. Responsabilitzar les actuacions de Tercera Missió de la interrelació amb el territori.
2. Promoure i participar en el desenvolupament de les capacitats estratègiques territorials en benefici de les persones.
3. Construir una relació sòlida amb els agents del territori.
4. Generar interaccions eficients i de benefici mutu amb els agents territorials.
5. Impulsar actuacions a través de la potencialitat de la recerca i enfortir projectes transversals amb els agents del territori.
6. Articular una visió integrada de la tercera missió.

1. Responsabilitzar les actuacions de Tercera Missió de la interrelació amb el territori.

Podríem escollir altres models de construcció universitària, com el que fa recaure la interrelació de la universitat amb el seu territori més proper sobre la missió docent, configurant-nos així com a una universitat que entén que el seu paper en la formació i capacitació de les persones del seu àmbit territorial més proper és la ròtula sobre la que pivota la seva relació amb el territori; o potser com a una universitat que articulés la seva relació amb el territori exclusivament en la potenciació de la seva missió investigadora, fent de la recerca la ròtula relacional. Però entenem que és una decisió estratègica clau per a la URV comprendre i decidir que la seva forta aliança amb el territori, al que per llei presta serveis, es fonamenta en un desenvolupament potent de la tercera missió, i els programes i les activitats que són pròpies d'aquesta, així com en la incidència transversal d'aquestes en les altres missions, al temps que interactua proactivament en la dimensió binària local/global.

2. Promoure i participar en el desenvolupament de les capacitats estratègiques territorials en benefici de les persones.

Mitjançant la identificació dels processos claus en l'evolució del territori cap a la construcció d'una societat del coneixement, aportant la visió humanista, social i ambiental, basada en els valors i principis propis de la universitat i promovent els espais de coordinació i de governabilitat per a la planificació estratègica regional incitant a la participació concurrent del conjunt d'agents territorials implicats.

3. Construir una relació sòlida amb els agents del territori.

Més enllà de relacions conjunturals amb els agents del territori es tracta de cercar relacions sòlides basades en la presa de consciència de les missions que cada institució i agent té encomanades i les interseccions que permeten compartir projectes comuns des d'una visió compartida de les estratègies i els processos de desenvolupament del territori, cercant espais i estructures de diàleg permanent quan la natura de la relació així ho faci recomanable.

4. Generar interaccions eficients i de benefici mutu amb els agents territorials.

Fruit d'aquestes sòlides relacions amb els agents del territori han de cercar-se interaccions en els diversos terrenys –docent, recerca, transferència, innovació, cultura, serveis,...- que permetin una millor realització de les missions universitàries de docència i de recerca al temps que la consecució d'objectius més amplis mútuament beneficiosos per la universitat i les institucions i agents del territori.

5. Impulsar actuacions a través de la potencialitat de la recerca i enfortir projectes transversals amb els agents del territori.

Fer de la recerca, i en el marc del Pla estratègic de la URV, l'eix principal de la contribució de la nostra universitat als processos de creixement i desenvolupament territorial, propiciant la progressiva vertebració d'una economia del coneixement basada

en la innovació estratègica en els sectors productius claus del territori, i en la construcció d'aliances estratègiques per a la realització de projectes transversals.

6. Articular una visió integrada de la tercera missió

Allunyats conceptualment de la dicotomia entre aquells programes propis de la tercera missió referits a la transferència tecnològica i de coneixement, i aquells altres centrats en la funció social i la contribució de la universitat des dels valors que li són propis, cal cercar una visió unitària d'aquesta missió, basada no tan sols en l'equilibri dinàmic entre els diferents programes i actuacions, sinó sobretot en l'articulació de mecanismes de definició estratègica comuns, i en la coherència de direcció, així com en l'agregació d'indicadors pel seguiment i avaluació.

3. Eixos, prioritats i objectius

Eix 1: Extensió cultural.

P1: Promoure la ciència i l'humanisme com elements d'excel·lència cultural de la societat.

O1: Estendre la cultura i el coneixement a tot el territori i la majoria de la població i incloent al col·lectiu de la gent gran.

O2: Promoure la cultura de formació al llarg de tota la vida.

O3: Difondre els valors de la ciència i l'humanisme arreu del territori.

Eix 2: Social, de voluntariat i de cooperació al desenvolupament.

P2: Promoure accions de caràcter social, de voluntariat i de cooperació al desenvolupament per a un millor progrés de la societat tant local com dels països menys desenvolupats i de foment dels valors que incorporen així com altres actuacions en el marc de la responsabilitat social i de creació de valor de campus.

O4: Impulsar el voluntariat i la cooperació al desenvolupament i la implicació en programes d'acció social i fomentar els valors de la solidaritat i la cooperació.

O5: Fomentar el valor de campus per al territori.

Eix 3: D'internacionalització territorial.

P3: Afavorir la internacionalització del territori a través de la dimensió internacional de la URV.

O6: Potenciar la internacionalització del territori, d'acord amb el previst al Pla Estratègic d'Internacionalització, i l'enfortiment com a universitat euromediterrània.

Eix 4: Socioeconòmic i de governança regional.

P4: Impulsar la realització i consolidació de projectes i actuacions de caràcter socioeconòmic a nivell territorial com element d'impuls a un millor progrés col·lectiu.

- O7:** Enfortir la relació amb les persones externes amb vincles a la URV.
- O8:** Enfortir la marca de la universitat a nivell territorial, en especial per als antics estudiants i per a l'ensenyament secundari.
- O9:** Enfortir les actuacions vers l'entorn socioeconòmic i generar espais de trobada i col·laboració amb les administracions i els organismes del territori.

Eix 5: De transferència de coneixement i de tecnologia.

- P5:** Impulsar la transferència de coneixement i tecnologia vers el sistema econòmic i productiu a fi d'afavorir la construcció d'una economia més basada en el coneixement.
- O10:** Impulsar la transferència de coneixement i de tecnologia mitjançant l'R+D i projectes d'innovació tot enfortint la col·laboració Universitat – Empresa.
- O11:** Fomentar l'esperit emprenedor, la creació d'empreses d'alt valor afegit i la generació de propietat industrial i intel·lectual.

Eix transversal: De l'organització i els recursos

- PT:** Potenciar i optimitzar l'organització per a l'acompliment dels objectius i captar finançament per al desenvolupament de les accions.
- O12:** Potenciar la visió de conjunt dels projectes de tercera missió i la interrelació entre les unitats de tercera missió i d'aquestes amb la resta d'estructures de la missió docent i de la missió de recerca.
- O13:** Identificar les estructures i els processos de la 3a Missió d'acord amb els objectius establerts.
- O14:** Maximitzar la captació de finançament extern per a cadascuna de les accions amb coordinació institucional.
- O15:** Valorar el conjunt de la 3a Missió de la URV.

4. Actuacions associades i accions estratègiques

A continuació s'enumeren les actuacions actuals i altres de noves que donen suport, principalment, a cadascun dels objectius. És evident que moltes actuacions actuals, -i encara més en el futur d'acord amb l'acompliment del que proposa aquest Pla Estratègic-, reforcen l'assoliment de varis objectius; tanmateix cada actuació centra el seu pes principal en un dels objectius.

	OBJECTIUS	ACTUACIONS ASSOCIADES
EIX 1	O1: Estendre la cultura i el coneixement a tot el territori i la majoria de la població i incloent al col·lectiu de la gent gran	A11: Aules d'extensió cultural A12: Campus extens: antenes del coneixement A13: Aules de la Gent Gran A14: URV Ciutadana
	O2: Promoure la cultura de formació al llarg de tota la vida	A21: Formació al llarg de la vida – CFP (FURV) A22: Universitat d'Estiu A23: Trimestre d'Estiu (N)
	O3: Difondre els valors de la ciència i l'humanisme arreu del territori	A31: Càtedra de Ciència i Humanisme A32: Divulgació del coneixement científic
EIX 2	O4: Impulsar el voluntariat i la cooperació al desenvolupament i la implicació en programes d'acció social i fomentar els valors de la solidaritat i la cooperació	A41: Programes de voluntariat i d'acció social (Oficina de Voluntariat) A42: URV Solidària
	O5: Fomentar el valor de campus per al territori	A51: Esports A52: CRAI's A53: Residències universitàries i Borsa d'habitatge
EIX 3	O6: Potenciar la internacionalització del territori, d'acord amb el previst al Pla Estratègic d'Internacionalització, i l'enfortiment com a universitat euromediterrània	A61: Càtedres Unesco A62: Internacionalització regional euromediterrània A63: Captació d'estudiants
EIX 4	O7: Enfortir la relació amb les persones externes amb vincles a la URV	A71: Programa d'amics i antics estudiants URV (N) A72: Tutories d'estudiants en pràctiques (N) A73: Professorat visitant (N)
	O8: Enfortir la marca de la universitat a nivell territorial, en especial per als antics estudiants i per a l'ensenyament secundari	A81: Conferències a secundària A82: Jornades de portes obertes A83: Fires i altres events A84: Comunicació i màrqueting A85: Botiga URV
	O9: Enfortir les actuacions vers l'entorn socioeconòmic i generar espais de trobada i col·laboració amb les administracions i els organismes del territori	A91: Participació en organismes i projectes de desenvolupament territorial A92: Oficina, Tarragona, Regió del Coneixement (OTRC)
EIX 5	O10: Impulsar la transferència de coneixement i de tecnologia mitjançant l'R+D i projectes d'innovació tot enfortint la col·laboració Universitat - Empresa	A101: Parcs Científics i Tecnològics A102: Càtedres Universitat – Empresa A103: Cerca i gestió d'ajuts A104: Contractes d'R+D i d'innovació A105: Servei de Recursos Científico-Tècnics A106: Programa de relació Universitat – Empresa (N) A107: Transferència de coneixement – CTTI (FURV)
	O11: Fomentar l'esperit emprenedor, la creació d'empreses d'alt valor afegit i la generació de propietat industrial i intel·lectual	A111: Càtedra de Foment de l'Emprenedoria A112: Empreses de base tecnològica A113: Propietat industrial i intel·lectual A114: Orientació, dinamització i inserció laboral
EIX T	O12: Potenciar la visió de conjunt del projectes de tercera missió i la interrelació entre les unitats de tercera missió i d'aquestes amb la resta d'estructures de la missió docent i de la missió de recerca	A121: Sistema d'Informació global (N) A122: Comissió de 3M (N) A123: Pla anual de prioritització d'actuacions (N) A124: Comunicació i màrqueting (N)
	O13: Identificar les estructures i processos de la 3a Missió d'acord amb els objectius establerts	A131: Memòria d'estructures i processos (N)
	O14: Maximitzar la captació de finançament extern per a cadascuna de les accions amb coordinació institucional	A141: Pla de captació de finançament vinculat a A123 i a A131 (N)
	O15: Valorar el conjunt de la 3a Missió de la URV	A151: Indicador Sintètic de la 3M (N)

ACCIONS ESTRATÈGIQUES

Com a accions estratègiques s'exposen les principals qüestions a desenvolupar, que principalment se centren, d'una banda, en l'establiment de sinèrgies entre les accions actuals, i d'altra banda, en la proposta d'inici de noves actuacions. S'entén que totes les actuacions ja iniciades i enumerades, segueixen i seguiran reforçant-se de forma constant a través del plans de govern de la institució i per tant, ni la seva dimensió final ni la rapidesa en arribar-hi, no són objecte de l'estratègia definida per aquesta Pla.

Eix 1: Extensió cultural

Objectiu 1: Estendre la cultura i el coneixement a tot el territori i la majoria de la població i incloent al col·lectiu de la gent gran.

Actuacions associades: **A11:** Aules d'extensió cultural
A12: Campus extens: antenes del coneixement
A13: Aules de la Gent Gran
A14: URV Ciutadana

Accions estratègiques:

- **AE11:** Connectar les Aules d'extensió cultural amb el projecte Campus Extens, per a l'enfortiment mutu de les dues actuacions.
- **AE12:** Establir un projecte de relació de les Aules de la Gent Gran amb la URV Ciutadana.
- **AE13:** Estendre les antenes del Coneixement a diferents poblacions del territori a partir de la densitat de població i distància a les mateixes.
- **AE14:** Posar en contacte l'actuació A12 amb l'actuació de Divulgació del Coneixement Científic (A32).
- **AE15:** Fer de les Antenes del Coneixement punt d'informació general de la URV al territori i d'atenció en primera instància i ser punt de suport per al desenvolupament de les actuacions, des de l'eix cultural a l'econòmic, que no disposen d'estructura presencial en l'àmbit comarcal.

Objectiu 2: Promoure la cultura de formació al llarg de tota la vida.

Actuacions associades: **A21:** Formació al llarg de la vida – Centre de Formació Permanent (FURV)
A22: Universitat d'Estiu
A23: Trimestre d'Estiu (N)

Accions estratègiques:

- **AE21:** Impulsar una nova actuació: Trimestre d'Estiu. Organització d'una nova activitat de juny a setembre que integri amb visió única el seguit d'activitats de formació de caràcter obert. Així, és imprescindible la participació de l'actuació Formació al llarg de la vida i la Universitat d'Estiu.
- **AE22:** Establir sinèrgies entre les actuacions d'aquest objectiu amb els Contractes d'R+D i d'innovació (A104).

Objectiu 3: Difondre els valors de la ciència i l'humanisme arreu del territori.

Actuacions associades: **A31:** Càtedra de Ciència i Humanisme
A32: Divulgació del coneixement científic

Accions estratègiques:

- **AE31:** L'actuació de divulgació del coneixement científic, que és integrada per un conjunt d'accions diverses dutes a terme per part de varis actors, hauria de disposar d'un pla d'actuació conjunt anual que permeti decidir la seva dimensió i l'abast territorial sota un anàlisi cost-benefici.
- **AE32:** Identificar una unitat que disposi de la visió de conjunt de totes les actuacions que poden ser susceptibles d'etiquetar-se com a divulgació del coneixement científic.

Eix 2: Social, de voluntariat i de cooperació al desenvolupament.

Objectiu 4: Impulsar el voluntariat i la cooperació al desenvolupament i la implicació en programes d'acció social i fomentar els valors de la solidaritat i la cooperació.

Actuacions associades: **A41:** Programes de voluntariat i d'acció social (Oficina de Voluntariat)
A42: URV Solidària

Accions estratègiques:

- **AE41:** Impulsar aquestes actuacions amb el màxim d'interrelació possible amb altres organismes i entitats del territori.
- **AE42:** Tenir present que l'actuació de solidaritat i cooperació internacional, si bé amb objectius propis, forma part de la dimensió internacional de la universitat.

Objectiu 5: Fomentar el valor de campus per al territori.

Actuacions associades: **A51:** Esports
A52: CRAI's
A53: Residències universitàries i Borsa d'habitatge

Accions estratègiques:

- **AE51:** Situar els CRAI's de la URV com a centre de la vinculació general del Campus de la URV amb la societat de l'entorn.
- **AE52:** Fer dels CRAI's un instrument de possible ús per a altres actuacions, de forma especial, per a totes les actuacions associades a l'Objectiu 2 i per a les actuacions Programa d'amics i antics estudiants URV (A71), Programa de relació Universitat – Empresa (A106) i Orientació, dinamització i inserció laboral (A114).
- **AE53:** Interrelacionar les actuacions A51 i A53 amb l'actuació Captació d'estudiants (A63).
- **AE54:** Connectar l'actuació A53 amb el "Career Center" que planteja el Pla Estratègic d'Internacionalització.

Eix 3: D'internacionalització territorial.

Objectiu 6: Potenciar la internacionalització del territori, d'acord amb el previst al Pla Estratègic d'Internacionalització, i l'enfortiment com a universitat euromediterrània.

Actuacions associades: **A61:** Càtedres Unesco
A62: Internacionalització regional euromediterrània
A63: Captació d'estudiants

Accions estratègiques:

- **AE61:** Establir aliances i projectes conjunts de caire internacional amb els agents del territori per afavorir la mútua internacionalització.
- **AE62:** Interrelacionar les actuacions d'aquest objectiu amb l'estratègia internacional de la Universitat.
- **AE63:** Connectar l'actuació A63 amb el Centre Internacional de la URV.

Eix 4: Socioeconòmic i de governança regional.

Objectiu 7: Enfortir la relació amb les persones externes amb vincles a la URV.

Actuacions associades: **A71:** Programa d'amics i antics estudiants URV (N)
A72: Tutories d'estudiants en pràctiques (N)
A73: Professorat visitant (N)

Acció estratègica:

- **AE71:** Establir tres noves actuacions: Programa d'amics i antics estudiants URV, Tutories d'estudiants en pràctiques i Professorat visitant, que aportin valor tant a nivell institucional com per a les persones amb diferent vinculació a la URV.

Objectiu 8: Enfortir la marca de la universitat a nivell territorial, en especial per als antics estudiants i per a l'ensenyament secundari.

Actuacions associades: **A81:** Conferències a secundària
A82: Jornades de portes obertes
A83: Fires i altres events
A84: Comunicació i màrqueting
A85: Botiga URV

Accions estratègiques:

- **AE81:** Establir un programa conjunt entre totes les actuacions d'aquest objectiu.
- **AE82:** Interrelacionar l'actuació de Fires i altres events amb l'actuació de comunicació i màrqueting, sigui per actuacions a nivell local, regional, nacional, estatal o internacional.
- **AE83:** Situar l'actuació de Comunicació i màrqueting d'aquest objectiu també a l'objectiu 12.

Objectiu 9: Enfortir les actuacions vers l'entorn socioeconòmic i generar espais de trobada i col·laboració amb les administracions i els organismes del territori.

Actuacions associades: **A91:** Participació en organismes i projectes de desenvolupament territorial

A92: Oficina, Tarragona, Regió del Coneixement (OTRC)

Accions estratègiques:

- **AE91:** Potenciar la realització de projectes d'R+D per part de les empreses situades al territori a través de l'Oficina, Tarragona, Regió del Coneixement.
- **AE92:** Connectar l'actuació A92 amb la de Transferència de coneixement – CTTI (FURV) (A107) vinculada principalment a la transmissió de necessitats de transferència de coneixement i d'innovació cap al CTTI que l'OTRC hagi pogut detectar.
- **AE93:** Connectar l'actuació A92 amb l'actuació Campus extens: antenes del coneixement (A12).

Eix 5: De transferència de coneixement i de tecnologia.

Objectiu 10: Impulsar la transferència de coneixement i de tecnologia mitjançant l'R+D i projectes d'innovació tot enfortint la col·laboració Universitat – Empresa.

Actuacions associades: **A101:** Parcs Científics i Tecnològics
A102: Càtedres Universitat – Empresa
A103: Cerca i gestió d'ajuts
A104: Contractes d'R+D i d'innovació
A105: Serveis de Recursos Científico-Tècnics
A106: Programa de relació Universitat – Empresa (**N**)
A107: Transferència de coneixement – Centre de Transferència de Tecnologia i Innovació (CTTI – FURV)

Accions estratègiques:

- **AE101:** Connectar els serveis de recursos científico-tècnics amb l'Objectiu 5, principalment, pel valor de campus cap al sistema econòmic i productiu.
- **AE102:** Posar amb valor per a la resta d'actuacions d'aquest objectiu i de l'objectiu anterior el servei de recursos científico-tècnics (A105).
- **AE103:** Dissenyar un programa de relació Universitat – Empresa que posi en valor les diferents dimensions de la URV per a l'empresa i afavoreixi l'establiment de projectes conjunts entre les diferents actuacions de la URV vers l'empresa.
- **AE104:** Articular el programa de relació universitat – empresa en dos eixos principals: 1. multinacionals i grans empreses i 2. petites i mitjanes empreses. Tenint present que el primer eix té com a valor la dimensió global de la URV i per tant s'ha d'interrelacionar amb altres actuacions associades a d'altres objectius i, el segon, té com a valor la dimensió territorial i per tant té com a suport les estructures amb presència comarcal.
- **AE105:** Identificar els Centres Tecnològics que formen part de l'actuació A101 com instruments de l'estratègia de l'actuació A107.
- **AE105:** Identificar el CTTI com a centre integral per a la transferència de coneixement vers el teixit econòmic i industrial de tot el territori on compta amb centres tecnològics especialitzats per a la realitzar la seva funció.
- **AE106:** Potenciar el nivell d'informació entre les actuacions d'aquest objectiu i l'actuació Oficina, Tarragona, Regió del Coneixement (A92).

Objectiu 11: Fomentar l'esperit emprenedor, la creació d'empreses d'alt valor afegit i la generació de propietat industrial i intel·lectual.

Actuacions associades: **A111:** Càtedra de Foment de l'Emprenedoria
A112: Càtedra per al Foment de la Innovació Empresarial
A113: Empreses de base tecnològica
A114: Propietat industrial i intel·lectual
A115: Orientació, dinamització i inserció laboral

Accions estratègiques:

- **AE111:** Donar valor a l'actuació A115 per a l'assoliment de l'objectiu 5 i interrelacionar-lo amb l'actuació Programa de relació Universitat – Empresa (A106).
- **AE112:** Interrelacionar les actuacions A113 i A114, i d'aquestes amb les actuacions Parcs Científics i Tecnològics (A101), Transferència de coneixement – CTTI (FURV) (A107) i l'Oficina, Tarragona, Regió del Coneixement (A92).
- **AE113:** Posar en contacte les actuacions A111 i A112 amb l'Oficina, Tarragona, Regió del Coneixement (A92).

Eix transversal: De l'organització i els recursos

Objectiu 12: Potenciar la visió de conjunt del projectes de tercera missió i la interrelació entre les unitats de tercera missió i d'aquestes amb la resta d'estructures de la missió docent i de la missió de recerca.

Actuacions associades: **A121:** Sistema d'Informació global (**N**)
A122: Comissió de 3M (**N**)
A123: Pla anual de prioritització d'actuacions (**N**)
A124: Comunicació i màrqueting (**N**)

Accions estratègiques:

- **AE121:** Crear un sistema d'informació global dels projectes de tercera missió de consulta àgil i fàcil per part de tots les unitats responsables de tercera missió per tal d'afavorir el mutu coneixement i poder actuar, de forma individual, donant una visió de conjunt de la tercera missió.
- **AE122:** Crear una comissió de tercera missió que estaria conformada per un nivell polític i per un nivell tècnic.
- **AE123:** Atesa la necessitat de prioritzar les actuacions a realitzar en tercera missió es proposa dissenyar un Pla anual d'actuacions.
- **AE124:** Fer de l'actuació de Comunicació i màrqueting una actuació de caire transversal de suport a l'assoliment de la resta d'objectius.
- **AE125:** Identificar les estructures de tercera missió amb presència a nivell comarcal com a punt d'informació i de suport a les actuacions en tercera missió de la URV, on el nivell de subsidiarietat és l'actuació Campus extens: antenes del coneixement (A12).

Objectiu 13: Identificar les estructures i processos de la 3a Missió per a l'assoliment dels objectiu establerts.

Actuacions associades: **A131:** Memòria d'estructures i processos **(N)**

Acció estratègica:

- **AE131:** Establir una memòria d'estructures i processos a realitzar associada al pla anual de prioritització d'actuacions. (A123)

Objectiu 14: Maximitzar la captació de finançament extern per a cadascuna de les accions amb coordinació institucional.

Actuacions associades: **A141:** Pla de captació de finançament vinculat a les actuacions Pla anual de prioritització d'actuacions **(A123)** i a la Memòria d'estructures i processos **(A131) (N)**

Acció estratègica:

- **AE141:** Les possibilitats de finançament de les actuacions de tercera missió, atesa la seva dimensió social i les possibilitats de col·laboració amb altres entitats, fa que siguin elevades. A més també existeix la possibilitat de finançar aquestes a través de convocatòries competitives. Tanmateix la pròpia atomització de moltes actuacions en diferents unitats responsables fa necessària una certa coordinació d'esforços que permeti una major fortalesa institucional. Es proposa que anualment es dissenyi un Pla de captació de finançament que designi responsabilitats, interlocucions i objectius de finançament lligats al Pla anual d'actuacions que s'acordi (A141).

Objectiu 15: Valorar el conjunt de la 3a Missió de la URV

Actuacions associades: **A151:** Indicador Sintètic de la 3M **(N)**

Acció estratègica:

- **AE151:** Es proposa la creació d'un Indicador Sintètic de la 3M que permeti disposar d'una visualització àgil de l'evolució de tota l'actuació de la URV en tercera missió. Aquest indicador sintètic ha d'incorporar la valoració de cadascuna de les actuacions que es realitzen, al màxim nivell de desagregació possible, i tant a nivell quantitatiu com qualitatiu. Caldrà assignar pesos per cadascuna de les actuacions en l'assoliment de cadascun dels objectius, hi estiguin o no vinculats de forma prioritària. D'acord amb l'estructura proposada d'eixos estratègics i objectius es disposarà també d'un subindicador de cada eix, si bé, el resultat valoratiu ha de ser l'expressat per l'evolució de l'indicador sintètic. Data de fi de projecte: Juny 2010.

Annex 1: DAFO

FACTORS INTERNS	
FEBLESES	FORTALESES
ASPECTES GENERALS	
1- Baix sentiment de pertinença a la URV 2- Manca d'una estratègia comunicativa més global que incorpori plenament la 3M 3- Baixa institucionalització de les actuacions de 3M 4- Poca informació interna sobre projectes i instruments de 3M 5- Pèrdua de coherència per la transmissió parcel·lada de diversos perfils 6- Manca de claredat en l'assumpció de la 3M 7- Existència d'actuacions de 3M no identificades institucionalment 8- Perfil poc definit de la 3M 9- Manca d'informació/comunicació sobre els diferents ens vinculats a la URV 10- Falta de definició de polítiques d'actuacions 3M (existents o noves) 11- Manca de sistemes per controlar la hiperactivitat i la dispersió d'esforços 12- Manca de criteris de priorització entre les tres M i a l'interior de cadascuna 13- Manca d'articulació amb el sector productiu en el dia a dia	1- Massa crítica en 1M i 2M 2- Compromís de la universitat envers la 3M 3- Concepte 3M incorporat al discurs polític 4- Territori definit pel decret de creació i no pel nom 5- Molta activitat en 3M 6- Bona imatge de la URV, dins i fora del territori 7- Bona capacitat de comunicació 8- Presència física en el territori 9- Capacitat de lideratge territorial 10- Consell Social sensible a la millora de la identitat i comunicació corporativa. 11- Possibilitats d'establir sinergies entre la 3M i la resta d'activitats de la URV
3M EN RELACIÓ A 1M (FORMACIÓ/DOCÈNCIA)	
1- Manca d'articulació més dinàmica de la participació dels agents socials i econòmics en el disseny de plans d'estudis 2- Manca d'un programa de seguiment i d'avaluació dels egressats 3- Manca d'un projecte integral d'inserció laboral 4- Manca d'estratègia de captació dels majors de 25 anys i altres 5- Manca de canals de coordinació entre secundària i la universitat 6- Cal fer aflorar les pràctiques docents vinculades al territori 7- Manca d'identificació de la URV com a possibilitat de redireccionament de la carrera professional dels titulats 8- Necessitat d'incorporar continguts amb components de solidaritat 9- Poca o nul·la participació dels alumnes en els òrgans de presa de decisions 10- Manca d'interès general per l'excel·lència en la docència	1- L'oferta acadèmica de la URV cobreix totes les branques de coneixement 2- Existència de pràctiques curriculars 3- Bona inserció del professorat en el territori 4- Bona utilització de la figura del professor associat
3M EN RELACIÓ A 2M (RECERCA)	
1- Desequilibri en els nivells de visibilitat de les diferents branques de coneixement 2- Baixa protocolarització de la transferència 3- Manca d'una estructura comercial proactiva	1- Identificació estratègica de camps de recerca d'excel·lència vinculats al territori 2.- Presència en xarxes de promoció de la transferència de coneixement i de tecnologia 3- Existència d'una bona xarxa d'instituts de recerca i Centres d'Innovació

<p>4- Mancances en la divulgació científica</p> <p>5- Manca de programes destinats al foment de projectes de recerca de caràcter transversal entre les àrees i els grups de recerca de la URV</p> <p>6- Els centres d'innovació i els instituts de recerca cal que articulin col·laboracions per integrar perfils jurídics i econòmics que facilitin l'aplicació correcta dels drets de propietat i el registre de patents</p> <p>7- Poc pes real de la investigació aplicada i, en conseqüència, poca influència en les empreses del territori. Alguns Centres d'Innovació fan pocs projectes per empreses</p>	<p>4- Creixement progressiu de la xarxa de càtedres universitat-empresa</p> <p>Identificació de camps de recerca vinculats al territori-2403</p>
---	--

3M I INTERNACIONALITZACIÓ

<p>1- Estratègia internacionalitzadora incipient</p> <p>2- Manca de seguiment i fidelització i "partenariat" dels estudiants de mobilitat internacional i col·laboradors</p> <p>3- Baixa xarxa de relacions efectives amb les institucions d'educació superior i centres de recerca internacionals</p> <p>4- Manca d'una estratègia de captació i de coordinació d'accions de diferents serveis/unitats/departaments</p> <p>5- Manca estratègia euromediterrània efectiva de la URV</p>	<p>1- Presència de la URV en fòrums i jornades de formació internacionals</p> <p>2- La URV té capacitat per generar activitats científiques i acadèmiques d'impacte internacional</p> <p>3- La diversificació de l'oferta acadèmica i científica</p> <p>4- La ubicació geogràfica: capitalitat mediterrània</p>
---	---

ORGANITZACIÓ, RECURSOS I GESTIÓ

<p>1- Baixa estructuració organitzativa dedicada a la 3M</p> <p>2- Manca de procediments estructurats de gestió que afecten a la 3M</p> <p>3- Manca de professionalització en els nous projectes de 3M</p> <p>4- Manca d'indicadors que permetin el seguiment i el control de qualitat</p> <p>5- Rigidesa en els procediments de 1M i 2M per a la 3M</p> <p>6- Manca de coordinació dels projectes de 3M</p> <p>7- Baixa externalització de projectes socio-culturals</p> <p>8- Manca marc de compensació acadèmica de l'activitat de 3M</p> <p>9- Cada vegada més burocràcia i control: alentiment dels processos</p> <p>10- Massa entitats que fan el mateix: competència interna</p>	<p>1- Personal amb capacitat d'adaptació als nous rols</p> <p>2- Persones amb empena promouen i empenyen projectes</p> <p>3- Diversitat de perfils: moltes persones que poden ser actives en molts camps</p> <p>4- Capacitat externalitzadora</p> <p>5- Capacitat de captació de recursos</p> <p>6- Centres d'innovació potencien la seva activitat amb empreses</p>
---	--

FACTORS EXTERNS

AMENACES

OPORTUNITATS

ENTORN GENERAL

<p>1- Indefinició del marc de la política universitària de 3M</p> <p>2- Entorn canviant i un augment de l'exigència de la societat al voltant de la universitat</p>	<p>1- Existència d'un sistema educatiu que convergeix amb els de la resta de la UE</p> <p>2- Convocatòria del programa Campus Internacional d'Excel·lència des del Ministeri que tracta de crear un entorn acadèmic, científic, emprenedor i innovador dirigit a aconseguir visibilitat internacional</p>
---	---

<p>3- Regulació rígida en el règim jurídic de les universitats</p> <p>4- Projectes de 3M no incorporats al model de finançament ordinari</p> <p>5- Perifèrics respecte als mitjans de comunicació</p> <p>6- La crisi econòmica global i local</p> <p>7- La URV podria ser diluïda dins el sistema "Universitat de Catalunya"</p>	<p>3- L'espai geogràfic on s'ubica la URV és favorable per estudiar i treballar (proximitat amb Barcelona, clima temperat i ben comunicat)</p> <p>4- La societat està cada vegada més implicada amb la universitat</p> <p>5- Planificació territorial del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre</p> <p>6- Participació en organismes de cooperació locals</p> <p>7- La URV té activitats singulars dins del sistema Universitat CAT</p> <p>8- La URV és observada i analitzada contínuament pels mitjans de comunicació locals i comarcals</p>
FORMACIÓ/DOCÈNCIA (1M)	
	<p>1- Les TIC permeten major capacitat de penetració als diferents mercats</p> <p>2- Enfortiment de les polítiques de beques, ajuts d'estudi i programes de mobilitat per l'estudiantat, PDI i PAS</p> <p>3- Existència d'un teixit empresarial subministrador de llocs de pràctiques externes a l'estudiantat</p> <p>4- Els canvis en el futur immediat del model econòmic afavoriran el rol estratègic del coneixement i el paper de la universitat</p>
RECERCA (2M)	
<p>1- La recerca no és vista encara com una prioritat territorial</p> <p>2- Manca de cultura de relació amb la universitat per part del teixit productiu i associatiu</p> <p>3- La recerca no és un dels eixos econòmics prioritaris del país</p> <p>4- En el model de transferència de la universitat cal destacar l'avantatge de la URV en recerca bàsica i l'avantatge de les empreses en desenvolupament i innovació</p>	<p>1- Possibilitat d'establir col·laboracions amb socis estratègics</p> <p>2- Existència del programes del CIDEM i del MICINN per al foment de la transferència del coneixement i de la tecnologia</p> <p>3- Existència d'un Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació (PNRI)</p>
INTERNACIONALITZACIÓ	
<p>1- Manca de cultura internacional al país</p> <p>2- Destacar l'atractiu de l'entorn vital i humà. Aquest territori gaudeix avui d'una elevada qualitat vital i alhora experimenta una intensa connectivitat amb la resta de Catalunya i l'entorn internacional</p>	<p>1- Predisposició de les universitats a establir xarxes i programes de cooperació</p> <p>2- Existència d'un teixit empresarial potent, en vies d'internacionalitzar-se i amb una forta responsabilitat social corporativa com per col·laborar amb la universitat</p>
ORGANITZACIÓ, RECURSOS I GESTIÓ	
<p>1- La cultura laboral de l'entorn més immediat no és la més òptima pel que fa a la 3M</p>	<p>1- En el mercat existeixen eines tecnològiques de gestió per millorar els processos</p>

Annex 2:

**ESTUDI COMPARATIU D'ACTIVITATS
DE TERCERA MISSIÓ DE LA URV**

Universitat Rovira i Virgili

Maig de 2009

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
2. DESCRIPCIÓ DE LES UNIVERSITATS I SISTEMES UNIVERSITARIS...	4
2.1. Illes Balears - UPV	
2.2. Demarcació de València - UPV	
2.3. Demarcació de Limburg - UM	
2.4. Sistema Andalus	
2.5. Sistema Britànic	
3. CONCLUSIONS	

ANNEXOS

ANNEX A.- QUADRE RESUM DE LES ACTIVITATS DE TERCERA MISSIÓ

ANNEX B.- QUADRE RESUM DESCRIPCIÓ CONTEXT

ANNEX C.- FONTS CONSULTADES

1. INTRODUCCIÓ

El present estudi s'emmarca en la primera fase de l'elaboració del Pla Estratègic de la Tercera Missió de la URV, en la qual juntament amb un diagnòstic de la situació actual de les activitats de la universitat en relació a la tercera missió s'ha considerat oportú dur a terme una anàlisi comparativa d'altres universitats.

S'han escollit com a referents les universitats següents:

- Universitat de les Illes Balears (UIB) per similitud en la implantació de la universitat en un territori clarament delimitat
- Universitat Politècnica de València (UPV) com a universitat espanyola
- Universitat de Maastricht com a universitat europea de mida similar a la URV

De manera global s'ha analitzat també informació referent a l'extensió universitària del sistema universitari andalús i al sistema britànic i la seva política de compromís amb el territori. Aquesta darrera part s'ha inclòs en el document principal del Pla Estratègic de la Tercera Missió, en l'estudi de models i referents.

La dificultat principal de l'estudi rau en la manca d'una definició del concepte tercera missió, tant en la mateixa URV, com en les universitats estudiades com en la comunitat universitària en general que permeti establir criteris clars de comparació i posicionament de la URV. Per tant, s'ha buscat informació en les altres universitats a partir del llistat de projectes que en la fase de diagnosi del PE3M s'han identificat com a de tercera missió i que són els següents:

1 Aules d'extensió cultural	29 Servei de Recursos Científics i Tècnics
2 Campus Extens: antenes del coneixement	29 Instituts de Recerca
3 Aules de la Gent Gran	30 Publicacions URV
4 Universitat d'Estiu	
5 Divulgació del coneixement científic	
6 URV Ciutadana	
7 Voluntariat i programes d'acció social	
8 URV Solidària	
9 Internacionalització regional	
10 Regió Euromediterrània	
11 Acollida i captació d'estudiants	
12 Amics i antics alumnes de la URV	
13 Plans Estratègics Territorials	
14 Transició ensenyament secundari	
15 Càtedres Universitat/Empresa	
16 Parcs Científics i Tecnològics	
17 Empreses de base tecnològica	
18 Formació al llarg de la vida	
19 Oficina Tarragona Regió del Coneixement	
20 Emprenedoria	
21 Propietat industrial i intel·lectual	
22 Vigilància tecnològica	
23 Gestió d'ajuts	
24 Contractes R+D+i d'assessorament i assistència tècnica per empreses	
25 Cessió d'ús d'espais	
26 Botiga de la URV	
27 Esports	
28 Orientació, dinamització i inserció laboral	

En cada apartat s'identifica i contextualitza el territori on s'ubica la universitat de referència, per passar tot seguit a agrupar totes les accions referents a tercera missió en els cinc eixos sobre els quals s'articula la tercera missió de la URV. Els cinc eixos són:

Activitats d'extensió cultural.

Acció Social i voluntariat.

Internacionalització.

Vertebració socioeconòmica.

Transferència del coneixement.

Aquelles accions o projectes que no tenen cabuda dintre d'aquests eixos s'agrupen dintre de la categoria ***Altres.***

2. DESCRIPCIÓ DE LES UNIVERSITATS I SISTEMES UNIVERSITARIS

2.1. ILLES BALEARS

Breu descripció del territori

El total de la població empadronada a les Illes Balears és de 1.072.844 habitants, essent els seus principals sectors econòmics el turisme, la construcció i el comerç; cal destacar que el sector agrícola i ramader és el segon amb més augment en creació d'ocupació.

La universitat de les Illes Balears és la Universitat de les Illes Balears (UIB) amb un total de 13.394 alumnes matriculats en el curs 2008-09.

Universitat de les Illes Balears (UIB)

La UIB és una institució pública arrelada a la cultura, a la llengua i a la identitat de les Illes Balears amb un fort compromís de servei a la societat, fruit d'això es deriven multitud de projectes i activitats, les quals es detallen a continuació:

- **Activitats d'extensió cultural.**

La UIB disposa d'un Servei d'**Activitats Culturals** el qual s'encarrega d'organitzar activitats i tallers relacionats amb el cinema, la música, el teatre i la dansa, exposicions, literatura, conferències, debats, coocultura (accions de suport a joves artistes), concursos...

L'àrea de **política esportiva** de la UIB organitza les Estades Ludicoesportives, amb una participació de més de 200 infants entre 3 i 14 anys, també organitza els campionats universitaris i participa en els campionats universitaris d'Espanya.

El programa de la Universitat Oberta a Majors (**UOM**), està dirigit a persones de més de 55 anys i a més dels títols propis, comprèn diferents activitats en cadascuna de les illes de la comunitat autònoma. Dintre d'aquest programa es troben lligades d'altres activitats: Cor de la UOM, Participació en congressos i suport a activitats de l'associació d'alumnes i ex alumnes de la UOM i Programes Internacionals.

Universitat Internacional Menorca Illa del Rei (**UIMIR**), s'ofereixen cursos d'àrees multidisciplinàries per a tot tipus de persones, la durada és de quatre dies.

Disposa de **Centres universitaris** municipals, els quals són el resultat de la col·laboració entre la UIB i els diferents ajuntaments de les Illes Balears.

Cal destacar que la majoria d'activitats de projecció cultural contenen amb el suport del Vicerectorat de Projecció cultural.

- **Vertebració Socioeconòmica.**

La UIB amb tu: el professorat i el personal tècnic de la UIB es desplaça als centres educatius o a les associacions culturals i ciutadanes que ho sol·licitin per informar i orientar els joves i les famílies en relació amb els estudis superiors, divulgar temes d'interès actual i facilitar el procés de transició a la Universitat. Dels programes que duen a terme cal destacar: Periodistes escolars a la UIB, DEMOLAB, Concurs

d'Imatge, Olimpíades, miniolimpíades i proves cangur i Premi del Consell Social, entre d'altres.

El **programa Amics i Amigues de la UIB** es constitueix com a vincle de connexió permanent entre la societat i la Universitat, per facilitar l'aprenentatge al llarg de tota la vida i potenciar el compromís al servei de la societat.

El **departament de projectes** de la Fundació Universitat–Empresa de les Illes Balears (FUEIB), participa en l'execució i la gestió de projectes en els àmbits de la inserció laboral de qualitat, la provisió d'eines per a la innovació de les empreses, la formació contínua i a distància per al desenvolupament regional i les bones pràctiques ambientals de les empreses de les Illes Balears, entre d'altres.

Cal destacar la gran interacció de la UIB amb les entitats següents:

- El *Govern de les Illes Balears* amb qui col·labora en nombrosos projectes, els quals constitueixen un veritable motor per a la dinamització del territori. Alguns exemples fruit d'aquesta col·laboració són el *Centro de Referencia de Manejo Integral Costero (CERMIC)*, que té com a un dels seus objectius la creació d'una eina de comunicació entre els gestors i els investigadors, l'**Observatori Social de les Illes Balears**, on el seu àmbit principal d'actuació versen sobre polítiques socials.
- “SA NOSTRA”, *Caixa de Balears*, entitat amb la qual té signats alguns convenis de col·laboració, entre ells van néixer els centres següents: El Centre de Recerca Econòmica (**CRE**), és un institut de Recerca Propi de la UIB, el qual desenvolupa una línia d'investigació en l'àmbit de l'economia regional, de l'economia del turisme i de l'economia del medi ambient i el Centre d'Estudis i Documentació (**CEDOC**), com a activitats que realitza cal destacar l'organització de conferències, cursos i debats que versen sobre els reptes de la societat actual, Olimpíada Històrica, ha creat i gestiona una base de dades i un servei de documentació sobre la societat contemporània de les Illes Balears entre d'altres.

- ***Acció social i voluntariat.***

L'oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (**OCDS**) és la unitat encarregada de gestionar els programes de cooperació al desenvolupament i també el programa de voluntariat universitari.

El Centre de Documentació en Cooperació al Desenvolupament (**CD2**) dona suport documental i la informació significativa que necessiten les Institucions, Organitzacions no Governamentals de Desenvolupament (ONGDs), el personal investigador i les persones particulars que treballen, estudien o actuen en el camp de cooperació, per contribuir a que desenvolupin amb eficiència la seva tasca.

- ***Transferència del coneixement.***

La majoria d'accions, programes i projectes son coordinats o impulsats per departaments de la FUEIB.

Així, el Departament de Relació amb Empreses /**OTRI** desenvolupa es tasques de:

Transferència de Tecnologia de la UIB que englobaria les accions de transferència de tecnologia pròpiament dita, contractes amb empreses, creació d'empreses (empreses derivades o spin-offs acadèmics), recerca de socis empresarials,

mobilitat de personal (Programa Torres Quevedo) i Organització d'esdeveniments, jornades i seminaris d'interès.

Foment de la innovació empresarial, això és, l'assessorament del finançament per a la realització de projectes de R+D+I, la preparació de projectes de R+D+I i gestió de la innovació, propietat industrial (patents, models d'utilitat i marques).

Les principals tasques del **Departament per al Foment de la Innovació i l'Emprenedoria**, creat recentment, són:

Foment de la innovació: Promotors tecnològics en l'àmbit del turisme, Cicle de seminaris d'innovació a la UIB i Formació PIME. Apuntar que hi ha altres departaments que també ofereixen formació continuada, així, el Institut de Ciències de l'Educació de la UIB ofereix

Formació permanent i cursos de reciclatge de català, el Campus Extens de la UIB té programes de Formació Contínua i a Distància i el Servei Lingüístic compta amb un Centre d'Autoaprenentatge, que ofereix estratègies d'aprenentatge per tal de millorar o aprendre el català.

Foment de l'esperit emprenedor com ho és el projecte RESET. Espai de l'Emprenedor i Suport a la Nova Empresa Tecnològica que versa sobre la creació d'empreses i el foment de l'esperit emprenedor i la creació d'empreses. A més d'informar i sensibilitzar, també realitza accions formatives i d'assessorament i consultoria. Compta amb la col·laboració de la Direcció General d'Investigació, Desenvolupament Tecnològic i Innovació de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Desenvolupament Tecnològic, el ParcBit, El Consell de Mallorca i Sa Nostra.

El Laboratori de Conducta i Sistemes Dinàmics de la UIB té una unitat d'assessorament psicològic infantil (**UAPI**), el qual ofereix serveis d'assessorament, avaluació i intervenció per a pares, educadors i societat en general.

En l'actualitat la UIB compta amb 14 **càtedres**

- **Altres.**

La Fundació General de la UIB (**FuGUIB**), juntament amb el Vicerectorat d'Investigació i Política Científica, ofereix un servei de suport en l'organització de congressos i esdeveniments acadèmics i científics.

2.2. Demarcació de València

Breu descripció del territori

La demarcació de València compta amb una població total de 2.543.209 habitants, essent el seu principal sector econòmic el terciari, tot i que hi ha una elevada concentració espacial i sectorial de les activitats sobretot en la indústria on destaquen els sectors de la fusta i el moble, la indústria alimentària i de distribució, la indústria turística, la metal·lúrgia i de productes metàl·lics i la producció de materials per a la construcció.

La universitat de la demarcació de València és la Universitat Politècnica de València (UPV) amb un total de 32.431 alumnes matriculats en el curs 2008-09.

Universitat Politècnica de València (UPV)

La UPV fa esment, en de la definició de la seva Missió, a la contribució al desenvolupament cultural, social i econòmic de la societat valenciana i espanyola

mitjançant el suport científic, tècnic i artístic, arribant a ser un model d'institució caracteritzada pels valors d'excel·lència, internacionalització, solidaritat i eficàcia i es defineix com una institució oberta que incentiva la participació d'institucions, empreses i professionals en tots els aspectes de la vida universitària.

En la visió es defineix com una universitat emprenedora i innovadora, que té mecanismes eficaços per a la difusió científica i tecnològica, destaca en la formació d'investigadors i en la creació d'empreses de base tecnològica. Així mateix, es reconeix com una institució pública eficient al servei de la societat i amb un fort compromís social i mediambiental.

- **Activitats d'extensió cultural.**

El **Vicerektorat de cultura** de la UPV és l'òrgan encarregat de la gestió, organització, realització i difusió d'actes culturals de tot tipus, exposicions, visites guiades, concerts, teatre, poesia, festivals, aules de cultura, cinema, xerrades i conferències culturals, entre d'altres.

El **Fondo de Patrimoni Artístic** coordina l'adquisició de totes les obres d'art que adquireixen els diferents organismes de la UPV, a més de dur el control de la ubicació de cada obra, tant si són prestades per a la seva exposició, com si canvien de departament o escola dintre de la UPV.

El **Vicerektorat d'Esports**, a més de promocionar i facilitar la pràctica de tot tipus d'esports, l'ús de les instal·lacions esportives i organitzar activitats per a joves, també ofereix serveis específics als esportistes d'alt nivell. Cal fer esment a la seva participació en programes d'investigació, així com en programes de Voluntariat i Cooperació.

La UPV compta amb una **Àrea d'Universitat Sènior**, que és un programa per a majors de 55 anys. Moltes de les activitats culturals i complementàries (tallers, visites culturals, cursos monogràfics, esports...) que fa es canalitzen via l'Associació Sènior de la UPV (**ASUP**).

L'oferta de l'**Escola d'Estiu** cobreix diverses èpoques de l'any: L'Escola d'Estiu en estiu, en hivern, en la neu, en Pasqua i la Formació Sociocultural.

La UPV disposa d'un **canal de Ràdio**, un de **Televisió** i un **quiosc electrònic**.

- **Vertebració Socioeconòmica.**

Totes aquelles accions referents a **acollida i captació d'estudiants** com poden ser les Jornades de Portes obertes, l'assistència a Fires, Jornades d'orientació, campanya de matrícula i jornades d'acollida als nous estudiants... són organitzades per l'àrea d'informació de la UPV. També disposen d'una convocatòria de quaranta-quatre premis, trenta-quatre per als alumnes amb millors qualificacions en les proves d'accés a la universitat i deu en els cicles formatius de grau superior.

S'ha creat l'**associació d'antics alumnes**, que té com a principal objectiu ajudar a millorar el desenvolupament personal, laboral i social dels associats. Això es materialitza en accions en les àrees d'informació, ocupació, formació, ciència, innovació, tecnologia i totes aquelles que siguin d'interès per als associats.

Premi de Cooperació Universitat – Societat, la naturalesa del premi es honorífica. Té tres categories: Categoria d'empresa, on es premia a aquella empresa que hagi tingut un volum important de col·laboració amb la UPV,

Categoria de centre d'investigació o centre tecnològic i la Categoria d'entitats. Es proposen per a poder accedir al premi aquelles entitats que hagin tingut un volum important de col·laboració amb la UPV.

Premis Bancaja – UPV, premien als millors Projectes Fi de Carrera realitzats en empreses i institucions mitjançant programes de Cooperació Educativa; projectes que han aconseguit un alt nivell de qualitat i que suposen una millora substancial per l'empresa i l'entorn empresarial.

El "Servicio Integrado de Empleo" (**SIE**) de la UPV ha participat com a entitat promotora d'un "Plan Integral de Empleo" (**PIE**) per a joves desocupats menors de 30 anys aprovat pel "Servicio Valenciano de Empleo y Formación" (Servef). Les empreses obtindran una subvenció de 6.000 euros per cada contractació indefinida que realitzi o per cada contractació temporal que durant el període de vigència del Pla es transformi en indefinida. A més, el **SIE**, gestiona ofertes i demandes d'ocupació tant de les empreses com dels titulats i també realitza estudis d'inserció laboral.

Cada any la UPV celebra el **Foro de Empleo**, la finalitat del qual es produir un apropament dels alumnes i titulats de la UPV al coneixement de la realitat i la cultura empresarial i facilitar a les empreses participants el reclutament de titulats.

- **Acció social i voluntariat.**

La UPV mitjançant el **Vicerectorat de Cooperació i Projectes de Desenvolupament**, promou i gestiona programes i projectes de desenvolupament a Iberoamèrica amb l'objectiu de contribuir al desenvolupament humà mitjançant la formació específica, la transferència de tecnologia, creació d'infraestructures vinculades a la formació, ocupació i creació d'empreses. Així mateix, tracta de canalitzar i donar respostes a demandes procedents d'altres zones, especialment del Nord d'Àfrica i sempre considerant les peculiaritats socioeconòmiques i culturals específiques. Entre les seves funcions s'inclouen accions de sensibilització i voluntariat. A la UPV hi ha ONGs i associacions que treballen en temes de desenvolupament, cooperació internacional i medi ambient en les quals participen com a voluntaris centenars d'alumnes, professors i personal de la universitat. Aquestes entitats són les següents: Cooperació Social Universitària, Comisión Mueve, Enginyeria sense fronteres, Obrint Camins, Policlick i Arquitectura es mou. Aquestes ONG i associacions coordinen i fomenten el seu treball conjunt a través de la **Xarxa de ONG i associacions**. D'aquest Vicerectorat també depèn la Fundació

CEDAT la qual té per objectius, fonamentalment, investigar i desenvolupar ajudes tècniques i sistemes per a la integració de persones amb discapacitat.

L'àrea de **Medi Ambient de la UPV** organitza i participa en actes i jornades d'acció social com per exemple la Repoblació Forestal en el municipi de Dos Aguas. Cal esmentar que compta amb un nombre elevat de voluntariat

- **Transferència del coneixement.**

La UPV compta amb les següents estructures de suport a la transferència tecnològica i serveis especialitzats per a l'empresa:

- El **Centre de Formació Permanent**, depèn del Vicerectorat de Postgrau i Formació permanent i proporciona ajuda i col·laboració per la posada en marxa i la

gestió dels cursos de formació no reglada de la UPV. Ofereix tres tipus de cursos: Títols propis, Cursos de formació específica i Cursos de formació a mida per a empreses o entitats sota demanda.

- L'**Institut IDEAS** per a la creació i desenvolupament d'empreses depèn de la Direcció Delegada de Polítiques d'ocupació de la UPV i la seva missió és el foment de l'emprenedoria i el suport al desenvolupament d'empreses, tant a la UPV com al seu entorn. Aquest Institut, però, concentra la major part dels seus esforços en activitats de sensibilització i dinamització per a la creació d'empreses procedents de resultats d'investigació (*spin-off*), oferint serveis especialitzats per a l'assessorament a dites empreses. Entre els serveis, a més dels descrits, organitza seminaris, jornades, ofereix formació específica...

- El Centre de suport a la Innovació, Investigació i la Transferència de Tecnologia (**CTT**), és la unitat executiva de la UPV, encarregada de dinamitzar i gestionar les activitats de generació de coneixement i la col·laboració científica i tècnica, afavorint la interacció dels investigadors de la UPV amb l'entorn empresarial i la participació amb els diversos programes de recolzament a la realització d'activitats d'I+D+i. Aquest Centre ofereix suport tecnològic, oferta tecnològica i patents, formació a mida i assessorament entre d'altres.

La Ciudad Politécnica de la Innovación (**CPI**), es el parc tecnològic de la UPV, creat amb l'objectiu d'integrar la innovació en la cultura empresarial valenciana.

Els **instituts universitaris d'investigació** son centres de gran rellevància on la seva activitat principal consisteix en la investigació científica, tècnica i artística. Pel que fa a la seva naturalesa, poden ser propis de la universitat (11) –integrats per personal de la UPV i amb dependència exclusiva d'aquesta- o mixtes, és a dir, creats en col·laboració amb altres organismes públics o privats mitjançant un conveni (4).

Les **càtedres d'empresa** de la UPV sorgeixen de la necessitat de potenciar al màxim la relació entre la comunitat universitària i el entorn empresarial. En l'actualitat la UPV gestiona 10 càtedres.

L'**editorial UPV** té com a missió la difusió de la investigació duta a terme pel personal docent de la UPV.

- **Internacionalització.**

La **red Forum UNESCO – Universidad y Patrimonio**, programa de la UNESCO per a la protecció del patrimoni cultural i natural, està gestionada per la UNESCO i la UPV.

2.3. Demarcació de Limburg

Breu descripció del territori

La demarcació de Limburg té una població total de 1.091.697 habitants. Els seus principals sectors econòmics els trobem a la logística, l'agricultura, la investigació i el desenvolupament i dintre del sector industrial destaquen el de la química, l'automòbil i l'equipament d'oficina.

La universitat més important d'aquest territori és la Universitat de Maastricht (UM) on es van matricular aproximadament 12.000 alumnes durant el curs 2008-09.

Universitat de Maastricht (UM)

La UM és la universitat més jove dels països baixos i dintre de la seva missió contempla la cooperació activa amb empreses i institucions i la contribució al desenvolupament de la Unió Europea canalitzada a través de la regió de Limburgo.

- **Activitats d'extensió cultural.**

Aquestes activitats s'estructuren mitjançant els següents organismes:

UM Culture, és l'àrea d'art i cultura de la UM i s'estructura mitjançant diferents organitzacions, aquestes son:

- Alles is Drame, és una associació de teatre, on també s'organitzen sopars i campaments per als seus membres.
- Studium Orakel, és una associació que ofereix activitats de temps lliure com poden ser festes, nits de cinema, tallers d'art...
- Tafelstraat 13, aquesta organització ofereix un curs de cuina, tallers de fotografia, city tours, excursions a peu, sopars entre estudiants, tallers de meditació...
- Studium Generale, aquest és un departament independent de la universitat i ofereix molts programes referents a art, cultura, ciència i societat (Comèdia, cabaret, Free Stage...)
- A més d'aquestes organitzacions la UM Culture també gestiona una coral i una orquestra.

UM esports, a més d'oferir una ampla gamma d'activitats esportives, organitza tornejos, esdeveniments esportius i activitats especials. També disposa d'una botiga online on es poden adquirir articles esportius, així com renovar el carnet de soci o contractar alguna de les activitats esportives ofertes.

La UM organitza multitud d'**Events** i **conferències** relatives a diversos temes d'actualitat i d'interès per a la regió on està ubicada.

- **Vertebració Socioeconòmica.**

La UM és una universitat amb una clara vocació internacional i això és reflexa en l'amplia i diverses accions orientades a la captació d'estudiants, així com en la integració d'aquest un cop matriculats, entre aquestes accions cal destacar el programa d'introducció el qual te per finalitat que es coneguin els nous estudiants, es dona informació sobre l'organització de la universitat en general i de la seva facultat en concret i del seu sistema educatiu, es fa un recorregut per l'edifici, entre d'altres. La UM Disposa d'una agència ajuda als seus estudiants a trobar allotjament (**Kamerburo**).

En aquesta línia la UM també organitza multitud d'activitats, sobretot d'orientació, dirigides als estudiants i professors de secundària

La Xarxa d'**antics alumnes** de la UM organitza reunions periòdiques, classes magistrals i tallers.

La UM junt amb un conjunt d'universitats de les Nacions Unides han creat un institut de recerca (**UNU-MERIT**) el qual proporciona informació detallada sobre els problemes socials, polítics i econòmics que impulsen el canvi tecnològic i la innovació. UNU-MERIT aborda una àmplia gamma de qüestions polítiques relatives a la governança nacional i internacional de la ciència, la tecnologia i la innovació, amb especial atenció a la creació, difusió i accés al coneixement.

- **Acció social i voluntariat.**

MUNDO és el centre de cooperació internacional de la UM en el desenvolupament acadèmic a països en vies de desenvolupament.

- **Transferència del coneixement.**

La UM inverteix part dels seus esforços en fomentar el desenvolupament de les empreses, en particular aquelles relacionades amb les ciències de la vida, les principals iniciatives es materialitzen en:

- El **Centre for Entrepreneurship**, es crea per promoure l'esperit empresarial i les seves activitats s'agrupen en quatre pilars referits al món empresarial, aquests són: inspirar, crear, educar i créixer.
- **UM Holding** la seva funció principal és recolzar el desenvolupament i l'execució d'activitats orientades a les empreses i contribuir a l'aplicació comercial d'invents i descobriments. A més dona suport a la cartera d'empreses **Spin off** de la UM, també dona suport als investigadors de la UM en la comercialització i la protecció dels coneixements en els Spin offs universitaris.
- **BioPartners Maastricht Center**, és una incubadora per a la creació d'empreses en l'àmbit de les ciències de la vida.
- **Parc de les Ciències de Randwyck**, és un Parc Científic que orienta les seves activitats de recerca a atreure empreses per a la investigació en el clúster de les ciències de la vida.
- **BioMedbooster**, es una organització que té per objectiu identificar nous descobriments que neixen de l'anàlisi del mercat per detectar les oportunitats potencials per tal de desenvolupar nous productes.
- El **MKB Portal Universiteit Maastricht** pretén facilitar la transferència de coneixements entre la universitat i els empresaris de la regió. Entre els serveis que oferta a les empreses es troben les tasques de recerca per part del personal de la UM o bé la possibilitat d'acollir estudiants de la UM en pràctiques, formació a mida, organització i participació en conferències d'interès per a la comunitat empresarial i una borsa de treball.
- **SME Portal**: Ofereix als empresaris l'accés als coneixements de la UM, entre els serveis que presta cal fer esmena als estudis d'investigació, la formació continua, l'organització de conferències i la borsa de treball.
- **RSI Knowledge Centre** on es recull, elabora i distribueix coneixement sobre l'eficàcia de les intervencions terapèutiques, instruments de software i tota aquella informació relativa a la prevenció i tractament de les lesions per esforç repetitiu, repetitive strain injury (RSI). Un altre objectiu d'aquest centre és la inserció de treballadors i estudiants que pateixen aquest tipus de lesions.
- El **Centre for Contract Research** ofereix serveis que versen sobre la propietat intel·lectual (patents), contractes R+D+i i d'assessorament i assistència tècnica per a empreses. Aquest centre desenvolupa investigació dintre de les xarxes de coneixement amb associats externs.

- **IDEE**, és una organització creada per la UM la qual desenvolupa, dissenya e implementa solucions tècniques innovadores, això seria una mena de borsa de idees, les quals son materialitzades per professorat de la UM.

La UM a més compta amb instituts de recerca, els **Top Institutes**.

- **Altres.**

La UM disposa d'una botiga (**Gift Shop**) situada darrere del Visitors' Centre.

2.4. Sistema Andalús

El total de la població andalusa és de 8.202.220 habitants, caracteritzant-se la seva estructura econòmica pel gran pes del sector terciari. El Turisme i l'agricultura, incloent la indústria agroalimentària, constitueixen les autèntiques locomotores de la seva economia.

El conjunt de les deu universitats de la Comunitat Autònoma compten amb un total de 225.212 alumnes matriculats en el curs 2008-09.

A finals de l'any 2005, els Vicerectorats d'Extensió Universitària (VEU) de les universitats andaluses posen en marxa el Projecte Atalaya, amb el recolzament financer i tècnic de la Direcció General d'Universitats de la Conselleria d'Innovació, Ciència i Empresa de la Junta d'Andalusia. Aquest projecte té com objectiu fonamental difondre i projectar la cultura que neix del treball en xarxa de les deu universitats públiques d'Andalusia.

Les accions conjuntes portades a terme dins del Projecte Atalaya versen sobre:

- Trobada de les Arts Escèniques universitàries andaluses.
- Exposicions d'art.
- Concursos i exposició de fotografia.
- Imatge i cinema.
- Coral.
- Conferències sobre temes d'extensió universitària.
- Música.
- Literatura, aula de poesia.
- Teatre i Dansa.
- Premi de les universitats andaluses per a reconèixer l'excel·lència cultural a Andalusia.
- Sessions formatives per a directius i tècnics culturals.
- Cursos de tardor i estiu.
- Creació i publicació: Revista Periférica.
- Canal de Cultura Contemporània de les Universitats Públiques Andaluses (CaCoCu). És un portal multimèdia que dona accés a nombrosos recursos culturals de caràcter audiovisual i textual.
- Jornades i Seminaris.
- Campus CREA, és una Escola de creació Literària.
- Idiomes.
- Observatori del Projecte Atalaya, accions dutes a terme:
 - Creació d'un centre de documentació cultural
 - Agenda de les accions culturals fetes per totes les universitats andaluses

- Foro d'artistes i creadors
- Estudis sobre els usos, hàbits i demandes culturals
- Realització d'auditories culturals, internes i externes

S'ha constatat que com a conseqüència de les activitats dels VEU a Andalusia s'han creat un total de 26 empreses culturals, grups i associacions culturals durant l'any 2005.

Les universitats d'andalusia només s'han agrupat per a tota la temàtica relacionada amb l'extensió cultural, la resta de projectes o d'accions universitàries relacionades amb la tercera missió son gestionades de manera individual per cadascuna de les universitats, com per exemple la creació de Parcs Científics, d'empreses de base tecnològica, Spin-off, Cursos d'estiu, projectes d'emprenedoria, accions socials, entre altres... Així, la Universitat de Cadis participa al projecte GEM (Global Entrepreneurship Monitor). Aquest projecte estudia el fenomen de la creació d'empreses en més de 40 països i fa comparacions territorials sobre les principals variables que incideixen en la seva evolució. Posteriorment es va observar l'oportunitat que ofereix la cultura en aquest procés i es va proposar al Pla Nacional d'I+D+i un projecte que es desenvolupa actualment per conèixer millor els condicionants que influeixen en la creació i l'èxit de les empreses culturals.

2.6. Sistema Britànic

La població del Regne Unit ascendeix aproximadament a unes 61.000.000 persones. El principal sector econòmic del país son els serveis, essent el subsector financer un dels principals del món: bancs, companyies asseguradores i la borsa de Londres, els mitjans de comunicació són dels mes influents i el sector turístic és de gran importància. A més cal destacar que la seva xarxa de transport és molt densa i està molt ben estructurada.

Al Regne Unit la tercera missió de les universitats ha estat assumida en els darrers anys com una qüestió de política nacional i regional, per això les universitats del sistema britànic mostren una clara preocupació per la contribució al desenvolupament de la regió on estan ubicades i cooperen activament amb les empreses i institucions regionals de manera que interaccionen amb la majoria dels elements clau de desenvolupament territorial que s'han descrit en l'apartat 1.1 i que es revisen tot seguit.

Governança i estratègia territorial, mitjançant la creació d'Agències de Desenvolupament Regional, Observatoris regionals i sectorials i Centres de Recerca en Desenvolupament Regional.

L'eix Ciència-Tecnologia-Empresa: innovació i desenvolupament empresarial es fonamenta en una estratègia regional de parcs científics, implantats a Gran Bretanya des dels inicis dels anys setanta (Cambridge University, 1971) des d'on es dona suport i es potencia la creació de spin-offs i la orientació de la recerca cap a les necessitats del territori i una forta política de suport a les empreses en estat embrionari o amb perspectives d'expansió.

En Educació-Formació i empleabilitat, la bidireccionalitat del compromís es fa palesa, per part de la universitat en l'adaptació dels seus programes docents a les necessitats de la indústria local i regional i en encoratjar els titulats a treball en empreses petites i mitjanes i per part de la indústria en acollir i contractar aquests titulats.

El desenvolupament cultural a les universitats britàniques parteix dels estudiants, els quals han creat els seus espais de cultura i diversió i els han posat a disposició de la població local.

Cohesió social i identitat, en col·laboració amb un ampli ventall d'organismes públics, contribueixen a l'agenda pública d'inclusió social. Departaments, Facultats i Centres de Recerca de Ciències Socials en tota la regió del sud-oest de Gran Bretanya estan participant en la definició de models estratègics d'intervenció adequats especialment al context local.

Sostenibilitat: les universitats duen a terme programes de mesura i d'intervenció ambientals que impliquen viatjar a altres països per fer un seguiment dels desenvolupaments i avenços en sostenibilitat a nivell mundial.

El sistema britànic esta format per nou regions, cadascuna d'elles compta amb una agència de desenvolupament regional i mitjançant aquestes les universitats treballen per a dirigir noves activitats d'investigació i formació de les necessitats de la regió on estan ubicades. Els principals projectes i/o activitats, comuns a la majoria d'universitats, que es desenvolupen al territori són:

- Cultura:
 - Galeries, Museus
 - Arts escèniques
 - Teatre
 - Dansa
 - Coral Universitària i Orquestres
 - Activitats culturals, festivals culturals...
 - Concerts
 - Edificis històrics, jardins botànics, parcs, cases antigues...
- Escoles d'estiu.
- Difusió i conscienciació en l'àmbit de la sostenibilitat.
- Voluntariat i programes d'acció social sobretot en els camps de benestar i salut.
- Regional Research Observatory , és una xarxa per a la investigació de les ciències socials.
- Captació d'estudiants, grans problemes en les zones rurals.
- Associacions regionals per a donar suport a la formació i capacitació tecnològica de les empreses:
 - Gestió de la iniciativa empresarial
 - Canvi tecnològic
 - Propietat intel·lectual
 - Transferència tecnològica
 - Gestió dels Recursos Humans
- Transició d'ensenyament de secundària.
- Parcs Científics, Centres de negocis.
- Spin-offs.
- Centres d'educació complementària, programes de formació per a empreses.
- Taules rodones amb els diferents agents del territori.
- Iniciativa empresarial, incubadores locals.
- Organitzacions de Consultoria.
- Centres d'esports i activitats esportives.
- Activitats de col·locació, pràctiques d'empresa.
- Centres d'innovació i nous instituts de tecnologia.
- Centres de recerca.

3. CONCLUSIONS

De l'estudi fet cal destacar algun dels aspectes que es consideren rellevants:

- La UIB és, de totes les universitats estudiades, la que té més semblances a la URV en quant a projectes i activitats de tercera missió, val a dir, però que té una major interacció amb la Societat i el territori, fruit, potser, de "l'aïllament territorial" i a que hi ha un número menor d'empreses i institucions la qual cosa facilitat la simbiosis, el diàleg i els acords.
- Degut a la forta activitat tecnològica i la seva capacitat científica i tècnica la UPV realitza a nombroses empreses algun tipus d'activitat I+D+i fet que demostra l'amplitud de la seva inserció amb l'entorn on està ubicada i la seva contribució a la dinamització de les seves activitats innovadores.
- La Universitat de Maastricht és una universitat amb orientació internacional i bona prova d'això és el gran nombre d'accions orientades a la integració de l'estudiant amb el territori. La UM és una universitat que dedica bona part dels seus esforços a la investigació i a la recerca orientada a la transferència de coneixement, així com fomentar la creació d'empreses i el desenvolupament tècnic e innovador de les empreses de la regió.
- Pel que fa referència als Sistemes universitaris estudiats, recordar que les universitats andaluses només s'han associat per potenciar les activitats culturals, amb la qual cosa les activitats o projectes de transferència del coneixement a la Societat no s'han pogut estudiar, ja que són dutes a terme individualment per les universitats. Del Sistema Britànic, com a conjunt, cal remarcar la preocupació de les Universitats per contribuir al desenvolupament regional mostra d'això és el gran nombre d'associacions amb ens locals, així com la participació amb les polítiques regionals.

Cal remarcar que tant el conjunt de les universitats estudiades com el Sistema Britànic han identificat els motors de les economies del seus territoris, per tal de contribuir amb el seu coneixement a potenciar aquests sectors estratègics.

ANNEX A: QUADRE RESUM DE LES ACTIVITATS DE TERCERA MISSIÓ

Ac.	URV	UIB	UPV	S. ANDALUS	MAASTRICHT	S. BRITANIC
1	Aules d'extensió cultural	Servei d'Activitats Culturals		Projecto Alabaya	U-M Culture	Culture
1.1	Aula d'ART	Exposicions	Escultura	Trobada de les Arts Escèniques	Allies is Drama (associación Teatro)	Galeries, Museus
1.2	Aula de Cinema	Cinema	Fondo de Arte	Exposicions d'art	Studentunion Oravel (activitats per al temps lliure)	Arts escèniques
1.3	Aula de Teatre	Teatre i dansa	Cine	Fotografia	Coral	Teatre
1.4	Coral i Orfeó	Coral Universitaria	Fira d'Art i Artesania	Imatge i cinema	Orquestra	Coral i Orquestra
1.5	Orquestra	Cocultura	Aules de cultura i xerrades d'extensió Universitaria	Coral	Stadium Generale (Arts, culture, science an society)	Events, activitats culturals, cultural festivals
1.6	Debat	Zona debat	Fotografia	Conferències d'extensió universitària	talentat 13 (meditation, cooking cours, films, city trips, walking tours)	Dansa
1.7	Senderisme	Concursos	Semana Cultural	Música		Concerts
1.8		Literatura	Concurs de poesia	Literatura (aula poesia)		Edificis històrics
1.9				Teatre i dansa		Jardins botànics, parcs, cases antigues
2	Campus Extens: Antenes Cone.	Campus Extens/Centres Universitaris		Premis per a reconèixer l'excel·lència cultural		
3	Aules de la Gent Gran	Monogràfics, Universitat Oberta, tallers, ULMIR	Associació Senior de la UPV (ASUP)	Sessions formatives per a directius i tècnics culturals		
4	Universitat Estiu	Cursos Estiu	Escola Estiu	Cursos de tardor i d'estiu		
5	Divulgació coneixement científic	CEDOC, conferències temàtiques, Fira de la Ciència, Setmana de la Ciència		Creació i Publicacions. Revista Perifèrica		
6	URV Ciutadana	UOM (U. Oberta per a Majors)	Jornades	CaCoCu (Canal de Cultura Contemporànea)		
7	Voluntariat i programes d'acció social	Voluntariat (OCDS)	Cooperació Social Universitaria, CEDAT, Repoblación Forestal	Jornades i Seminars		
8	URV Solidarità	OCDS /CD2	Coordinació i Desenvolupament	Campus GREA (Escola de creació literaria)	MUNDO	
9	Internacionalització regional	Regio Euromediterrània	Fòrum Unesco-Universidad y Patrimonio	Idomes	UNU-MERIT	
10				Observatori Alabaya		
11	Acolida i captació d'estudiants (intern.)	Acolida i captació d'estudiants		Centre de documentació cultural	Kamerbuero, Futurs estudiants, Facultat d'introducció	Captació d'estudiants
12	Amics i Amigues de la URV	Amics i Amigues de la UIB	Associació antics alumnes	Agenda d'acions culturals	Antics Alumnes	Associacions Regionals
13	Plans Estratègics Territorials	Olimpiades, minioimpiades, proves cançur, concurs de imatge, Premi de Consell Social, DEMOLAB, Periodistes escolars a la UIB		Foro d'artistes i creadors		
14	Transició ensenyament secundari		Futur alumne, Premis al millor expedient acadèmic	Estudis sobre usos i demandes culturals (internes i externes)	Activitats en les escoles de secundària (jornades portes obertes, informació als centres...)	Transició ensenyament de secundària
15	Catedres Universitat/Empresa	Catedres empresa: 14	Catedres empresa: 10	Parcs Científics i Tecnològics	Centre de negocis	Science Parks, business parks.
16	Parcs Científics i Tecnològics				Parc de les Ciències de Randwyck	Spin-offs
17	Empresa de base tecnològica				Spin-off	Lifelong learning, centres de educació complementària
18	Formació al llarg de la vida	Formació Permanent (CE) i Formació Continua i a Distància	Centre de Formació permanent		Formació Continua (SME)	Taulers rodones amb els diferents agents
19	Oficina Iaragona Regio del Coneixement	Emprenedoria (RESET)	Premi de Cooperació Universitari-Societat		Centre for Entrepreneurship/MKB Portal	Iniciativa empresarial, Incubadores locals
20	Emprenedoria	Propietat Industrial	Institut IDEAS	Projecto GEM	Propietat Intel·lectual	
21	Propietat Industrial i Intel·lectual		Institut IDEAS, Centro de Transferencia de Tecnologia (CTI)			
22	Vigilància tecnològica	Transferència Tecnològica			UM Holding, Center for Contract Research	
23	Gestió d'ajuts					
24	Contractes R+D+i i d'assessorament i assistència tècnica per empreses	Contractes R+D+i i d'assessorament i assistència tècnica per empreses	Centro de Transferencia de Tecnologia/Oferente de Tecnologia UPV		SME Portal	Organitzacions de Consultoria
25	Cessió d'ús d'espais	Organització de Congressos				
26	Boliga URV				Gift Shop	
27	EsportsURV	CAMPUSESPORT	Campus Sportiu		UM Sports	Esports, Sports Centres
28	Orientació, dinamització i inserció laboral	Orientació, dinamització i inserció laboral	Plan Integrat de Empleo, Foro de Empleo		Orientació, dinamització i inserció laboral	
28.1	Borsa de treball				Wait of opportunities	
29	Servei de Recursos Científics i Tècnics (lab.)				Centres d'investigació / Recerca	Pràctiques en empreses, activitats de col·locació
30	Instituts de Recerca	Institut de recerca: CRE	Instituts universitaris d'investigació: 15		Top Institutes	Centres d'innovació, Instituts de tecnologia
31		GERMIC	Premios Bancaja-UPV			Research Centres
32	Publicacions URV		Editorial UPV			Gestió dels Recursos Humans
33		Observatoris: 2			IDEE	
34		Convenis i Acords Marcs				
35		Servei Lingüístic: Centre d'Autoaprenentatge				
36		UIB				
37		Unitat d'assessorament psicològic (UAP)	Radio, T.V. i quiosc electrònic			

ANNEX B: QUADRE RESUM DESCRIPCIÓ CONTEXT

	URV	UIB	UPV	S. ANDALUS	MAASTRICHT	S. BRITANIC
Nº d'alumnes matriculats (1er i 2on cicle) (1)	11.051	13.394	32.431	225.212	12.000	
Població(2)	I: 137.536 P: 788.895	1.072.844	V: 807.200 P: 2.543.209	8.202.220	M: 123.127 P: 1.091.697	Població Regne Unit: 61.000.000
Sectors productius principals i/o estratègics	Turisme, Construcció i Químic	Turisme, Construcció i comerç	Fusta i moble, Alimentària i distribució, Turisme, metal·lúrgia i producció materials construcció	Turisme i agricultura	Investigació i desenvolupament, logística, agricultura i sectors industrials: Químic, automòbil i equipament d'oficina.	Sector serveis: Subsector financer, Red de transports, sistemes de comunicació i Turisme

(1) Font: Universitats Espanyoles: MICINN. Curs 2008/09

(2) Les dades de la població referents a les ciutats, províncies o CCAA Espanyoles estan extretes del INE i són a data 01/01/2008

ANNEX 3: FONTS CONSULTADES

La informació que es detalla en aquest informe s'ha consultat i extret de les següents fonts:

Pàgines Web:

- www.uib.es
- www.fueib.net
- www.cermic.com.ar
- www.upv.es
- <http://www.maastrichtuniversity.nl/web/show>
- www.diezencultura.es
- www.cacocu.es
- www.urv.cat
- www.micinn.es
- www.ine.es
- http://ces.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?idsite=16&cont=58&lang=ca&ca_mpa=yes
- www.ceei.net
- www.limburg.nl
- www.juntadeandalucia.es
- www.cepta.es

Documents:

- Hefce (2001). *The Regional Mission: The national report*. Universities UK.
- Proyecto Atalaya (2006). *Sistema de indicadores culturales en las universidades andaluzas*.
- Proyecto Atalaya (2006). *Anàlisis de las Extensiones Universitarias andaluzas: Informe Económico*.